Ազգ

Azg
armenian daily

12 ՄԱՐՏ 2002 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 45 (2490)

Թուրքիան կպաշտպանի հակաահաբեկչական գործողությունը Պանկիսի կիրճում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 11 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքիան շահագրգռված է Վրաստանի կայունությամբ, այդ պատճառով կպաշտպանի Պանկիսի կիրճում հակաահաբեկչական գործողության հնարավոր անցկացումը: Այս մասին Վրաստանի պետսահմանի պահպանության դեպարտամենտում ճեպազրույցի ժամանակ հայտարարել է այցով Թբիլիսիում գտնվող Թուրքիայի զինված ուժերի 25-րդ մեքենայացված բրիգադի հրամանատար, գեներալ Թունջայ Չաքանը:

Գեներալը հայտարարել է նաեւ, որ մարտի 19-ին կկայանան համատեղ վրաց-թուրքական սահմանային զորավարժություններ: Ըստ նրա, թուրքական պատվիրակության այցի նպատակն է համաձայնեցնել վրաց-թուրքական սահմանի Ախալցխայի տեղամասի շրջանում թուրք եւ վրացի սահմանապահների համատեղ զորավարժությունների անցկացման հետ կապված մի շարք հարցեր: Սրանք արդեն ավանդական զորավարժություններ են, որ այս շրջանում անցկացնում են վրացի եւ թուրք սահմանապահները:

ՀԱՄԱՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐԻ ԱՅՑԸ

Մինսկի խումբը նախապատրաստում է ղարաբաղյան կարգավորման նոր առաջարկություններ

Եռանախագահները փետրվարի 8-11-ն այցելեցին Բաքու, Երեւան, Ստեփանակերտ

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Ադրբեջանում իշխող «Ենի Ազերբայջան» կուսակցության քարտուղարի տեղակալ Մուբարիզ Գուրբանլին «Օլայլար» գործակալությանն ուշագրավ մեկնաբանություն է արել. եթե հայկական կողմը համաձայնի Լեռնային Ղարաբաղի հարակից շրջանները վերադարձնել, ապա փոխարենը Բաքուն կընդունի Լեռնային Ղարաբաղի «էթնիկ հայերին ժամանակավոր կարգավիճակ» տրամադրելու հնարավորությունը: Գուրբանլին կարծում է, որ «գրավված տարածքների ազատագրումը եւ փախստականների վերադարձն իրենց օջախներ առավել կարեւոր են Ադրբեջանի համար»:

Հաշվի առնելով Ադրբեջանում իշխանության կլանային հավատարմությունը, պետք է ենթադրել, որ Գուրբանլիի տեսակետը չի հակասում պաշտոնական Բաքվի դիրքորոշմանը: Թե ինչ ժամանակավոր կարգավիճակ է նախատեսում Գուրբանլին «Լեռնային Ղարաբաղի էթնիկ հայերի» համար, չի մանրամասնվում:

Վերջին օրերին Բաքվի ԶԼՄ-ների ուշադրության կիզակետում ԵԱՀԿ գործող նախագահի եւ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման Մինսկի խմբի եռանախագահների միմյանց հաջորդող այցելություններն են:

Տես ➧ էջ 3

ՌԱՄԿԱՎԱՐՆԵՐԻ ԵՐԿՕՐՅԱ ՍԵՄԻՆԱՐԸ

Ընդհանուր նպատակի շուրջ համախմբվելով

Մարտի 9-ին եւ 10-ին Թեքեյան կենտրոնում երկօրյա սեմինարի էին հավաքվել հանրապետության ամբողջ տարածքում գործող Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության ակումբների ատենապետները եւ վարչությունների անդամներ: Սեմինար-խորհրդակցության կազմակերպումը ժամանակի պահանջն էր. վերջին ամիսների ընթացքում հանրապետության տարբեր մարզերում մի քանի տասնյակ ակումբներ են ստեղծվել, ուստի նույն գաղափարախոսությունը կրող, բայց Հայաստանի տարբեր շրջաններում բնակվող ռամկավարների ծանոթությունն անհրաժեշտություն էր: Պետք էր քննարկել նաեւ անելիքները, հստակեցնել գործելակերպը՝ ինչպես տեղերում, այնպես էլ ընդհանուր նպատակներն իրականացնելու համար: Հավաքից մի բան պարզ դարձավ. այս կուսակցության մեջ պատահական մարդիկ չեն հավաքվել: Եվ այն միտքը, որ ՀՌԱԿ-ը կարեւորում է ավելի շատ անձին, նրա հատկանիշները եւ չի ընկնում հնարավորին չափ շատ մարդ կուսակցական ցուցակներում ընդգրկելու հետեւից, իր ապացույցը ստացավ հենց այս խորհրդակցության ժամանակ:

Մարզերի եւ Երեւանի ակումբների ՀՌԱԿ ներկայացուցիչները բազմազան հարցեր էին բարձրացնում, տեսակետներ արտահայտում՝ փաստելով մարզային կառույցների մեծ մտավոր ներուժը եւ այն, ինչի մասին բազմիցս տարբեր առիթներով ասվել է. ՀՌԱԿ գերագույն նպատակը պետության եւ ժողովրդի բարօրությունն է. այս գաղափարին պատրաստ են ծառայել նաեւ նորաստեղծ ակումբների անդամները:

Տես ➧ էջ 2

ՀԱՄԱՌՈՏ

Աֆղանստանի ղեկավար Համիդ Կարզայը Մոսկվայում

ՄՈՍԿՎԱ, 11 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Աֆղանստանի ժամանակավոր վարչակազմի ղեկավար Համիդ Կարզայը մարտի 11-ին Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինի հրավերով ժամանել է Մոսկվա: Այցի ընթացքում Կարզայը կքննարկի երկկողմ հարաբերությունների ամրապնդման եւ փոխշահավետ համագործակցության ուղիները: Կքննարկվեն նաեւ Աֆղանստանի տնտեսության վերականգնմանն ուղղված Ռուսաստանի օգնության հարցերը: Խոսք կլինի նաեւ մարդասիրական օպերացիայի շարունակման մասին: Կքննարկվեն Աֆղանստանում իրադրության նորմալացման, տարածաշրջանային անվտանգության եւ կայունության ամրապնդման հարցերը:

Զյուգանովը մեղադրում է Բերեզովսկուն

ՄՈՍԿՎԱ, 11 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՌԴ կոմկուսի առաջնորդ Գենադի Զյուգանովը «Գազետա.ռու»-ի թղթակցին տված հարցազրույցում համոզմունք է հայտնել, որ Բորիս Բերեզովսկու ֆիլմը «սարքած է ինչպես ամերիկյան հատուկ ծառայությունների կողմից, այնպես էլ Բերեզովսկու»: Ըստ Զյուգանովի, «ակնհայտ է, որ ինչքան շատ է Բերեզովսկին փորձում իրեն արդարացնել, այնքան ակներեւ է դառնում, որ նա հանցակից է պայթյունների գործին»:

Բողոքի խաղաղ ցույց Լոս Անջելեսում Իսրայելի հյուպատոսության առջեւ

Մարտի 7-ին լոսանջելեսաբնակ հայերը Իսրայելի հյուպատոսության առջեւ կազմակերպել են բողոքի խաղաղ ցույց, այդպիսով իրենց մտահոգությունն ու զայրույթն արտահայտելով Վրաստանում եւ Հայաստանում Իսրայելի դեսպան Ռիվկա Քոհենի վերջերս արած հայտարարության առիթով: Տարբեր տարիքի շուրջ 300 ցուցարարներ են մասնակցել խաղաղ եւ լավ կազմակերպված հասարակական բողոքի ակցիային, որը շարունակվել է երկու ժամ:

Հյուպատոսության ներկայացուցիչները ընդունել են ցույցին մասնակցողների պատվիրակությանը: Ջորջ Աբելյանը Լոս Անջելեսում Իսրայելի հյուպատոսին բացատրություն է տվել խաղաղ ակցիայի նպատակների մասին եւ փոխանցել հուշագրություն, որում ասվում է. «1915 թ. Հիտլերը վկա է եղել հայոց ցեղասպանության: Երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին Հիտլերն օրինակ վերցրեց հայերի դեմ իրականացված անպատիժ ցեղասպանությունը եւ իրականացրեց հրեական Հոլոքոսթը»:

Դեսպան Ռիվկա Քոհենը Երեւանում հայտարարել էր, թե Հոլոքոսթը եզակի երեւույթ է, քանի որ եղել է ծրագրված՝ ողջ հրեա ժողովրդին բնաջնջելու հրեշավոր նպատակով եւ ոչինչ համեմատելի չէ Հոլոքոսթի հետ: Քոհենը 1915 թ. հայոց ցեղասպանությունը որակել էր «ողբերգություն»:

«Վիրքը» մերժում է անջատողականության մեղադրանքները

ԹԲԻԼԻՍԻ, 11 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ախալքալաքում գործող հայկական «Վիրք» կուսակցությունը մտահոգություն է հայտնել այն առնչությամբ, որ «Ջավախքի հասարակական-քաղաքական կազմակերպություններին վերագրում են հայտարարություններ ու գործողություններ, որոնք մեծավ մասամբ իրականությանը չեն համապատասխանում»: Այն հայտարարությունները, թե «Վիրքը» իբր ձգտում է ինքնավարություն ձեռք բերել Ջավախքի համար, հասարակական կարծիքը ապակողմնորոշելու նպատակ է հետապնդում, նշվում է կազմակերպության հայտարարության մեջ: Ըստ «Վիրքի» ղեկավարների, հանրային կարծիքի ապակողմնորոշման գործընթացը հող է նախապատրաստում տարածաշրջանի կյանքին արտաքին ուժերի միջամտության համար:

«Ջավախքի բնակչության եւ հասարակական-քաղաքական ուժերի կողմից երբեք անջատողականության դրսեւորումներ չեն եղել, ավելին, այդ տարածաշրջանը միշտ եղել է Վրաստանի առավել հանգիստ մասերից մեկը», նշվում է հայտարարության մեջ: «Վիրքի» ղեկավարները հայտնել են, որ բազմիցս դիմել են Վրաստանի կենտրոնական իշխանություններին՝ Ջավախքի տեղական իշխանություններին առավել մեծ լիազորություններով օժտելու առաջարկությամբ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ՍՓՅՈՒՌՔ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

ՀՌԱԿ ներկայացուցիչների հանդիպումը ՀՀ արտգործնախարարի հետ

Երեկ կեսօրին Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության պատվիրակությունը, գլխավորությամբ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանի, հանդիպում ունեցավ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի հետ: Առաջիկա մայիսի 27-28-ը Երեւանում տեղի ունենալիք Հայաստան-սփյուռք 2-րդ խորհրդաժողովի շուրջ ավանդական կուսակցության ներկայացուցիչների հետ այս 2-րդ հանդիպման նպատակն էր ծանոթացնել նախապատրաստական աշխատանքներին եւ տեղեկանալ նրանց առաջարկներին ու տեսակետներին:

Հաստատելով, որ նախապատրաստական աշխատանքներն արդեն խիստ գործնական փուլում են, զրույցը կենտրոնացավ խորհրդաժողովի շրջանակներում նախատեսված առանձին սեկցիաներում քննարկվելիք հարցերի շուրջ, որոնց եւ հարակից մյուս հարցերի կապակցությամբ կողմերը պայմանավորվեցին հետագայում նորանոր հանդիպումներ ունենալ:

ՀՌԱԿ պատվիրակությանը մաս էին կազմում նաեւ փոխատենապետ Հարություն Առաքելյանը, ատենադպիր Գառնիկ Հովակիմյանը, ՌԱԿ ներկայացուցիչ Հակոբ Ավետիքյանը: Արտգործնախարարի կողքին հանդիպմանը մասնակցում էին սփյուռքի բաժնի պետ Զիվան Մովսիսյանը եւ արտգործնախարարի խորհրդական Սալբի Հարությունյան-Ղազարյանը:

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Սկիզբը էջ 1

Սեմինար-խորհրդակցությանը մասնակցում էին նաեւ կուսակցության ղեկավարները՝ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը, փոխատենապետ Հարություն Առաքելյանը, Հանրապետական վարչության անդամներ Միեր Մելիք-Բախչյանը, Գառնիկ Հովակիմյանը, Գագիկ Վարդանյանը, «Ազգ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանը: Զեկույցները տարբեր թեմաների շուրջ էին, իսկ զեկուցողները, ինչպես կուսակցության ղեկավարները, այնպես էլ նորաստեղծ ակումբների ատենապետներն էին:

Առաջին զեկույցը Հակոբ Ավետիքյանինն էր եւ վերաբերում էր ՌԱԿ

թյանը եւ ունեցած փորձին հավատարիմ, արդեն սկսել են ցեխ շպրտել իրենց հակառակորդ կուսակցությունների վրա: Քաղաքական պայքարի այս էժանագին տարբերակը ՀՌԱԿ-ն անընդունելի է համարում: Նա անշուշտ հետամուտ կլինի կազմակերպիչներին պարզելուն եւ այս որակի սադրանքները բացառելուն:

Կուսակցության նորագիր անդամներից իրավաբաններ Կարեն Թունյանն ու Վահագն Փիլիպոսյանն անդրադարձան ՀՌԱԿ մոտեցումներին, քաղաքական հնչեղություն ունեցող հարցերին՝ դրանք դիտարկելով իրավական տեսանկյունից: Կարեն Թունյանը ներկա-

խանյանն իր կուսակից ընկերների հետ քննարկեց առաջիկա անելիքները, տարբեր հարցերի շուրջ մոտեցումները: Նա ուրախությամբ նշեց մարզային կառույցների մեծ ներուժը: Հեռավոր Սյունիքից մինչեւ Լոռի կուսակցությունը համախմբել է տեղի մտավորականներին:

Խոսելով գալիք ընտրությունների մասին, ՀՌԱԿ ատենապետը կարեւորեց դրանցում քաղաքական կամք դրսեւորելու անհրաժեշտությունը: Առաջիկա տարիներին երկրի ճիշտ զարգացումն ապահովելու համար անհրաժեշտ է, որպեսզի կառավարման մարմիններում ինչպես տեղական, այնպես էլ հանրապետության, հայտնվեն մասնագետներ եւ որ ա-

Ընդհանուր նպատակի շուրջ համախմբվելով

գաղափարախոսությանը եւ մամուլին: «Ազգի» խմբագիրը վերլուծեց լիբերալիզմ եւ դեմոկրատիզմ հասկացությունները՝ նշելով, որ դրանք միասնական են ՌԱԿ-ի մեջ: «Որքան էլ ասենք, որ Հայաստանն ընտրել է լիբերալիզմի եւ դեմոկրատիզմի ճանապարհը, դա այդպես չէ, եւ ավելի շատ բարի ցանկություն է: Իրականության մեջ ունենք դեմոկրատիայի եւ լիբերալիզմի խեղված գաղափարներ: Այս անվան տակ մեր երկրի արտադրական կառույցներ են քանդվել», ասաց Հակոբ Ավետիքյանը: Նրա կարծիքով, այս գաղափարների պարզաբանումը եւ գործնական գետնի վրա դնելն անհրաժեշտություն է: Դեմոկրատիզմն ու լիբերալիզմն այն ճանապարհներն են, որոնցով զարգացել են բարեկեցիկ երկրները: Այդպիսի երկրների հաջողության գրավական հանդիսացող գաղափարները նաեւ մեր երկրինը դարձնելու համար մեծ աշխատանք է հարկավոր կատարել:

Հակոբ Ավետիքյանը խոսեց նաեւ նշված գաղափարախոսություններին վերաբերող ՌԱԿ գրականության մասին՝ ասելով, որ այն մեծաքանակ չէ, սակայն ռամկավարները միշտ հզոր մամուլ են ունեցել: Ազատական եւ ռամկավարական ուղղվածությունը Արեւելյան Հայաստանում Գրիգոր Արծրունու «Մշակն» է ունեցել: Այս գաղափարներն այնուհետեւ զարգացել են արեւմտահայ բազմաթիվ թերթերում՝ Արփիար Արփիարյանի, Երվանդ Օտյանի, Վահան Թեքեյանի, Արշակ Չոպանյանի, Հրաչ Երվանդի, Հովհ. Պողոսյանի, Անդրանիկ Անդրեասյանի, Գերսամ Ահարոնյանի եւ այլ նշանավոր հայերի գրչով: «Ազգի» խմբագրին ուղղված հարցերը վերաբերում էին կուսակցության փոխհարաբերություններին ՀՅԴ-ի հետ, Թեքեյան միության հետ ունեցած կապին: «Դաշնակներն ու ռամկավարները տարբեր ժամանակներում համագործակցության եզրեր գտել են, սակայն դժբախտաբար անհամաձայնությունները միշտ ավելի շատ են եղել: Թեքեյան միությունը ռամկավարներն են ստեղծել՝ հայերին սփյուռքում միավորելու եւ ազգային կերպը պահպանելու համար», հնչեցին պատասխանները:

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենադպիր Գառնիկ Հովակիմյանն իր զեկույցում անդրադարձավ ակումբների գործունեությանը, այն խնդիրներին, որոնք դրված են յուրաքանչյուր ակումբի առջեւ եւ դրանց լուծման մեխանիզմներին:

«Ինչպե՞ս կբացատրեք Նոյեմբերյան քաղաքի ՀՌԱԿ ակումբի ատենապետի հրաժարականը», այս հարցը, որ հնչեցրեց Ալավերդու ակումբի ատենապետը, ներկաների զարմանքն առաջացրեց: Պարզվում է, որ տեղական հեռուստաընկերություններով ինչ-որ մեկը ներկայանալով ՀՌԱԿ Ալավերդու ակումբի ատենապետ, հայտարարում է իր հրաժարականի մասին, մինչդեռ կուսակցությունը Նոյեմբերյանում ակումբ չունի: Ի՞նչ է սա: Հաստատ քաղաքական շահարկում: Չնայած թվացյալ հանդուրժողությանը, որոշ քաղաքական ուժեր, իրենց սովորու-

յացրեց ՀՌԱԿ առաջարկները սահմանադրության նոր խմբագրման առնչությամբ: Այս հարցի շուրջ կուսակցության տեսակետներն «Ազգն» իր նախորդ համարներից մեկում ներկայացրել է: Հայ դատը ՌԱԿ-ի ռազմավարական խնդրի թեմայով զեկույցում Վահագն Փիլիպոսյանն անդրադարձավ կուսակցության պատմությանը Հայ դատի

մենակարեւորն է՝ երկրի ճակատագրով մտահոգ մարդիկ:

Ավարտին Ռուբեն Միրզախանյանին խնդրեցինք ամփոփել սեմինար-խորհրդակցությունը:

– Հավաքի անհրաժեշտությունը թելադրված էր կուսակցության ակումբների եւ անդամների թվի ավելացմամբ, որ արձանագրվել է մի քանի ամսվա ընթացքում: Այս հա-

պաշտպանության տեսանկյունից եւ այն աշխատանքներին, որ կատարել է ՌԱԿ-ը ցեղասպանության միջազգային ճանաչման ուղղությամբ: Այս համատեքստում պատահական չէր ԱԺ «Ագրոարդյունաբերական ժողովրդական միավորում» խմբի առաջարկած օրենքի նախագծին ՀՌԱԿ արձագանքը եւ պաշտպանությունը:

Ռամկավարներն իրենց սեմինարին հյուրընկալեցին նաեւ գրականագետ, հասարակագետ, դոկտոր, պրոֆեսոր Կարլեն Դալլաքյանին: Նա ՌԱԿ պատմությանը վերաբերող գրքի հեղինակն է, եւ ներկաներին պատմեց կուսակցության պատմությունից: Նա նշեց, որ հայրենասիրությունը կարմիր թելի նման անցել է կուսակցության ողջ պատմության ընթացքում: Նույնիսկ խորհրդային տարիներին սփյուռքի նշանավոր ռամկավարներն աջակցում էին խորհրդային Հայաստանին, մինչդեռ հայաստանյան թերթերը նրանց ներկայացնում էին իբրեւ սփյուռքի նշանավոր հասարակական գործիչների՝ չնշելով կուսակցական պատկանելությունը:

ՌԱԿ-ին վերաբերող հարցերից զատ, Կարլեն Դալլաքյանին այլ հարցեր էլ էին ուղղում, մասնավորապես հարց ուղղվեց Հայ առաքելական եկեղեցու պառակտման արմատները պարզաբանելու խնդրանքով:

Եկեղեցու պառակտման պատճառները միայն քաղաքական են, նշեց պատմաբանը եւ հարցի շուրջ հայտնեց իր տեսակետը, Հայոց եկեղեցին միասնական պետք է լինի՝ Սուրբ Էջմիածին կենտրոնով: Ամենայն հայոց կաթողիկոսը նույնպես միակն է, իսկ Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսությունը պատմականորեն եւ իրավականորեն ընդամենը լոկալ աթոռ է:

ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզա-

վաքը վկայում է, որ մեր 70-ից ավելի ակումբների ղեկավարները լի են վճռականությամբ, կարող մարդիկ են՝ իրապես իրականացնելու ավանդական կուսակցության գիծը: Նման ձեռնարկումները կլինեն պարբերաբար, իսկ կուսակցության աշխատանքներն՝ ավելի կազմակերպված:

Մեր այն հարցին՝ կապվա՞ծ է արդյոք հավաքը գալիք ընտրությունների հետ, կուսակցության ատենապետն ասաց, որ սա չի կարելի դիտարկել որպես նախընտրական քայլ: Սակայն յուրաքանչյուր քաղաքական կուսակցության ամեն մի ձեռնարկ, անշուշտ, պետք է կապել ընտրությունների հետ՝ անկախ նրանից, թե նո՞ր են դրանք ավարտվել, թե՞ սպասվում են:

Առաջիկա տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններին, ՀՌԱԿ ատենապետի խոսքերով, ակումբները պատրաստվում են: Սակայն նրանց առաջադրած թեկնածուի ռամկավար լինելը պարտադիր նախապայման չէ: Կարեւոր է, որ կուսակցության պաշտպանած թեկնածուն հարգանք վայելի իր բնակավայրում: Կոնկրետ որեւէ համայնքի համար Ռուբեն Միրզախանյանը թեկնածու չցանկացավ մատնանշել, սակայն նշեց, որ այդ ուղղությամբ աշխատանքներ տարվում են:

Իրենց տպավորությունները խորհրդակցություն-սեմինարից «Ազգին» հայտնեցին նաեւ ակումբների ատենապետները: Վանաձորի «Մուշ» ակումբի ատենապետ Գրիգոր Գրիգորյանը նշում էր, որ ՀՌԱԿ-ին նպատակների իրագործման հարցում սատարելու պատրաստակամությունն իր մեջ ավելի ամրապնդվեց՝ տեսնելով հանրապետության ողջ տարածքում լուրջ, կիրթ համախոհների մեծ բանակը:

ՄԱՌԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ՄԱՄՈՒԼ

Մի հրապարակման հետքերով

Որի հեղինակը դարձյալ Նիկոլ Փաշինյանն է

Աշոտ Բլեյանի նախագահությամբ գործող «Մարդու իրավունքների եւ հիմնարար ազատությունների պաշտպանության հասարակական խորհրդից» «Ազատ խոսք, ազատ մամուլ ակցիայի» շրջանակներում «Ազգը» հաղորդագրություն էր ստացել, որով խնդրվում էր տպագրել «Հայկական ժամանակ» օրաթերթի 06.11.2001 թ. հրապարակումը: Նշենք, որ այդ հրապարակման հիման վրա թերթի գլխավոր խմբագիր Նիկոլ Փաշինյանի նկատմամբ քրեական գործ է հարուցվել:

Այդ հրապարակման էությունն այն էր, որ ՔԱԳՎ պետ Հ. Երիցյանի լուսանկարի ներքո, հետգրության մեջ խոսվում է պետական կառավարման համակարգում հայտնված դեգեներատների մասին: Գործ հարուցելու համար հաշվի է առնվել այն հանգամանքը, որ արտահայտությունը տեղ է գտել կոնկրետ ՔԱԳՎ պետի լուսանկարի ներքո եւ հարց է առաջացել՝ արդյոք արտահայտությունը հենց Հ. Երիցյանին ուղղված չի՞ եղել:

Եթե այդ հրապարակումը տպագրվի նաեւ «Ազգում», բնականաբար, նույն պատասխանատվությունը պետք է կրի այս օրաթերթը: Դա իհրավի տրամաբանական կլիներ, եթե հստակ լիներ՝ Նիկոլ Փաշինյանը կոնկրե՞տ հասցեատիրով է օգտագործել դեգեներատ արտահայտությունը, թե՞ ոչ: Ինքը «Հժ»-ի գլխավոր խմբագիրը համարում է, որ կոնկրետ որեւէ մեկին ինքը նկատի չի ունեցել, իսկ նման պարագայում գործ հարուցելու համար իսկապես հանցակազմ գոյություն ունենալ չի կարող:

Սակայն առանձին լրատվամիջոցներ, լրագրողներ եւ հասարակական կազմակերպություններ Նիկոլ Փաշինյանի նկատմամբ հարուցված քր. գործին այլ բնույթ են տալիս: «Առավոտ» օրաթերթում այս շրջանակները պնդում են, թե «քանի որ հանրապետությունում բոլորն իրազեկության անօտարելի իրավունք ունեն (տես ՀՀ սահմանադրությունը), պահանջում եմ ինձ եւս ներգրավել որպես մեղադրյալի, քանի որ ես նույնպես ցանկանում եմ տեղեկանալ՝ ինչպես են դեգեներատները հայտնվում կառավարման համակարգում»:

Չնայած հրապարակման մեջ գլխավոր խմբագիրը լրագրողներին իրոք հանձնարարում է պարզել եւ զեկուցել, թե ինչպես են դեգեներատները հայտնվում պետական կառավարման համակարգում, այնուամենայնիվ, հարուցված գործի վարույթը ոչ թե տրված հանձնարարականի հակաօրինականությունը որոշելն է, այլ պարզելը, թե կոնկրետ մարդու նկատի-առնվե՞լ է դեգեներատ ասելով:

Եթե Նիկոլ Փաշինյանը պնդեր, որ, այո, ինքը նման որակմամբ նկատի է ունեցել հենց ՔԱԳՎ պետին եւ կարողանար հիմնավորել, որ մասնավորապես նրա պատճառով է քաղավիացիան ահռելի վնասներ կրում, ապա պարզապես անհրաժեշտ կդառնար ազատ մամուլի ներկայացուցչին համատեղ ուժերով պաշտպանելը:

Իսկ ստեղծված իրավիճակում իսկապես անհասկանալի է՝ որեւէ կապ լուսանկարի եւ տրված որակման միջեւ գոյություն ունի՞, թե՞ ոչ:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ծառ կտրելով տուն չեն կառուցի

Կարծես թե մայրաքաղաք Երեւանը կամաց-կամաց վերադառնում է դեպի անցյալ դարասկիզբը: Ոչ, խոսքը քաղաքի բնակիչների կենսամակարդակին չի վերաբերում, այս առումով մեր համաքաղաքացիներից շատերն ավելի հետ են գնացել: Խոսքը Երեւանի կանաչապատման մասին է: Այդ ժամանակաշրջանում էր, երբ մայրաքաղաքը փրկվեց ճահճից եւ փոշուց, իսկ երեւանցիները՝ մոծակներից եւ բազմաթիվ հիվանդություններից: Երեւի այդ ժամանակ պետական այրերին մտահոգում էր Երեւանի ճակատագիրը, իսկ կատարվող քայլերն ուղղված էին ապագայում գեղեցիկ, կանաչապատ եւ, այո, առողջ քաղաք ունենալուն:

Իսկ ա՞յժմ:

Մեր թերթի խմբագրություն են դիմել Բաբայան փողոցի 22, 26, 28, 30, 32, 34, 36 շենքերի բնակիչները՝ խիստ անհանգստացած իրենց բնակավայրի տարածքում տեղի ունեցող ծառահատումներից: Երբեմնի խիտ անտառին սկսել են փոխարինել շքեղ առանձնատները: Դիլետանտությունն այլ խոսակցության թեմա է, մտահոգիչն այն է, որ դրանք կառուցվում են մայրաքաղաքի կանաչապատ տարածքների, այսինքն՝ մեր թթվածնի հաշվին: Հարյուրավոր մարդիկ են ապրում վերը նշված շենքերում, սակայն նրանց բոլոր բողոքներն անպատասխան են մնում: Բնակիչներն այս կարգի վերաբերմունքն արհամարհանք են համարում իրենց իրավունքների եւ անտառ ու այգի հիմնած ժողովրդի նկատմամբ: Պաշտոնյաներն ու մեծահարուստներն իրենց տները կարող են կառուցել քաղաքի մերձակա տարածքներում:

Ցավոք, սա մայրաքաղաքի կանաչ տարածքների վերացման եզակի դեպքը չէ: Մեր պաշտոնյաների ու հարուստների ցանկություններն ու քմահաճույքներն ավելի բարձր են դասվում, քան մայրաքաղաքի արտաքին տեսքը, եթե հաշվի առնենք, թե կառուցվող անճաշակ տներն ինչպես են խաթարում այն: Իսկ Երեւանի կանաչապատ տարածքի վերացումն արդեն մասսայական է դառնում: Ասացվում է, որ որոշակի գումար վճարելով կարելի է ձեռք բերել մայրաքաղաքի յուրաքանչյուր դուր եկած տարածք՝ անգամ հարյուրամյա ծառերի հաշվին: Մեր եւ ապագա սերունդների առողջության հաշվին:

Մ. Հ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս՝ 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային ձեւաւորումը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Ղարաբաղ

Անկախ Ադրբեջանի կազմում Ղարաբաղի չլինելը իրական փաստի ճանաչում է

Մինսկի խմբի համանախագահների տարածաշրջան կատարած այցը եզրափակվեց ստեփանակերտյան հանդիպումով: Մարտի 10-ին համանախագահներին իր նստավայրում ընդունեց ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը: Շուրջ երկու ժամ տեւած հանդիպումը տեղի ունեցավ փակ դռների հետեւում: Անշուշտ, նախագահներ Հեյդար Ալիեւի ու Ռոբերտ Քոչարյանի հետ մինչ այդ կայացած հանդիպումներն արդեն արձանագրել էին, որ եռանախագահների հերթական առաքելությունը ղարաբաղյան հիմնախնդրի լուծման գործում էական տեղաշարժեր չի ենթադրում: Եվ գուցե նաեւ դա էր պատճառը, որ Մինսկի խմբի համանախագահները, ի տարբերություն նախորդ առաքելության, այս անգամ բավականին հաղճեղորեն վերաբերվեցին լրագրողների հետաքրքրությանը: Ամերիկացի դիվանագետ Ռ. Փերինան բավարարվեց միայն Արկադի Ղուկասյանի հետ հանդիպումն օգտակար անվանելով, իսկ նրա ֆրանսիացի գործընկեր Ֆ. դը Սյուրմենն ասաց, որ իրենք կարեւոր նշանակություն են տալիս ղարաբաղյան կողմի հետ խորհրդակցելուն: ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը եռանախագահության հետ երկժամյա քննարկումների վերաբերյալ լրագրողներին տեղեկացրեց, որ խմբի կողմից նոր առաջարկներ չեն եղել: Եղել են միայն նոր տարրեր հին մոտեցումներում: Դրական համարելով համանախագահների այն մոտեցումը, ըստ որի կարեւորվում է բանակցություններում ԼՂՀ մասնակցությունը, Ա. Ղուկասյանը հույս հայտնեց, որ ղարաբաղյան կողմն ի վերջո կմիանա բանակցություններին: Նա միաժամանակ ափսոսանք հայտնեց, որ պաշտոնական Բաքուն գայսօր խուսափում է ԼՂՀ-ի հետ շփումներից, դրանով իսկ խոչընդոտելով բանակցությունների արդյունավետ ընթացքին: Ինչպիսի՞ն կարելի է բնութագրել Մինսկի խմբի տասնամյա գործունեությունը: Այս հարցին ԼՂՀ նախագահը դրական պատասխան տվեց զինադադարի պահպանումը գնահատելով այս կառույցի գործունեության շոշափելի արդյունք: Ա. Ղուկասյանը բացառեց խաղաղարար ուժերի ներգրավումը ղարաբաղյան հիմնախնդրի լուծման հնարավոր տարբերակներում: Միջազգային հանրությունը լավ է գիտակցում, որ մեր ուժերով, Մինսկի խմբի շրջանակներում, կարող ենք խաղաղության հասնել, եւ միանգամայն անիմաստ է տարածաշրջանում հավասարակշռությունը խախտելը, նշեց նախագահը: Վերահաստատելով ԼՂՀ իշխանությունների դիրքորոշումը Ղարաբաղի կարգավիճակի առաջնահերթության վերաբերյալ, Ա. Ղուկասյանը լրագրողների տված հարցին պատասխանելով ընդգծեց, որ տարածքների կամ փախստականների հարցերը չեն կարող ԼՂՀ կարգավիճակի շահարկման առարկա դառնալ: Աբստրակտ քննարկումները դրական ոչինչ չեն տա, մինչեւ չդառնան լիարժեք բանակցությունների արդյունք: Մեկնաբանելով Մինսկի խմբի ամերիկացի համանախագահ Ռ. Փերինայի այն հայտարարությունը, թե Ղարաբաղը երբեք չի եղել անկախ Ադրբեջանի կազմում, Արկադի Ղուկասյանը դա անվանեց իրականության փաստի ճանաչում:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ, Ստեփանակերտ

Մինսկի խումբը նախապատրաստում է ղարաբաղյան կարգավորման նոր առաջարկություններ

Սկիզբը էջ 1

ԵԱՀԿ գործող նախագահ, Պորտուգալիայի արտգործնախարար Ժայմե Գաման Բաքվում պատասխանելով լրագրողի՝ «ԵԱՀԿ-ն ԼՂ-ն ճանաչո՞ւմ է Ադրբեջանի անբաժանելի մաս», ասել է. «Կա ընդհանուր կարծիք եւ այդ կարծիքը համապատասխանում է դասական չափանիշներին: Ուշադրություն դարձնելով օրվա իրողություններին եւ շարունակվող բանակցություններին, կարծում եմ, կարող ենք այդ հարցերին պատասխաններ գտնել»: Գամայի տեսակետը հաջորդ օրը Բաքվում կրկնեց Ռուսաստանի առաջին փոխարտգործնախարար Վյաչեսլավ Տրուբնիկովը պատասխանելով նույն՝ «եռանախագահները ԼՂՀ-ն ճանաչո՞ւմ են Ադրբեջանի անբաժանելի մաս» հարցին. «ԵԱՀԿ Մինսկի խումբը գործում է միջազգայնորեն ընդունված օրենքներին համահունչ, համաձայն որի առանց պետությունների համաձայնության սահմանները չեն վերանայվում: Սակայն ոչ ոք պետություններին չի արգելում խորհել համաձայնությամբ՝ ինչպես փոխել կամ չփոխել սահմանները»:

Գամայի եւ Տրուբնիկովի հայտարարությունների ֆոնին առավել հասկանալի է դառնում Գուրբանլիի՝ «Ղարաբաղի էթնիկ հայերին» ժամանակավոր կարգավիճակ տալու հնարավորությունը: Ի դեպ, Գամայի հայտարարությունը մտահոգության տեղիք է տվել Ադրբեջանի արտգործնախարարին: Համաշխարհային հանրությունն այժմ հորդորում է Ադրբեջանին ընդունել գոյություն ունեցող իրողությունները եւ ԼՂ հարցում համաձայնել լուրջ փոխզիջումների, ինչը Հայաստանին հնարավորություն կտա որդեգրելու ավելի կոշտ դիրքորոշում, ասել է Վ. Գուլիեւը, հիշեցնելով, որ «ԵԱՀԿ-ն ի վիճակի չի եղել մինչեւ օրս ճանաչել Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը, չնայած բանաձեւերով ճանաչել է էթնիկ եւ տարածքային հակամարտություններ ունեցող այլ պետությունների, ինչպես Վրաստանի եւ Մոլդովայի տարածքային ամբողջականությունը»:

ԵԱՀԿ ՄԽ եռանախագահների նոր առաջարկություններին, որոնք, ռուսաստանցի դիվանագետ Ն. Գրիբկովի խոսքերով, «հեղափոխական» չեն, բնականաբար, մենք ծանոթ չենք: Ամեն դեպքում, այդ առաջարկները կամ գաղափարները, ենթադրաբար, նախորդ համանման առաջարկներից քիչ են տարբերվում: Ավանդույթի համաձայն, եռանախագահներն Ալիեւի եւ Քոչարյանի հետ բանակցությունները բնութագրել են «օգտակար եւ դրական»: Երեւանում ուշագրավ մեկնաբանություններ արեց Ն. Գրիբկովը. «Ռոբերտ Քոչարյանի հետ յուրաքանչյուր քննարկում մեզ համոզում է, որ նախագահն իմաստուն, հավասարակշռված եւ պատասխանատու անձնավորություն է, ով լրջորեն մտահոգված է գլխավոր խնդրի՝ ղարաբաղյան հակամարտության արագ կարգավորմամբ»: Մեր կարծիքով, Գրիբկովը Ռ. Քոչարյանին գովաբանելով՝ անուղղակիորեն քննադատության սլաքն ուղղում է Հ. Ալիեւին, որը միջնորդների հետ հանդիպումներում համաձայնում է առաջարկություններին, բայց մի քանի օր անց հրաժարվում դրանցից ու Մինսկի խմբին ամբաստանում անգործության համար: Հենց այս մարտավարությամբ առաջնորդվեց Ալիեւը Փարիզի եւ Քի Վեսթի բանակցություններից հետո՝ տապալելով ծրագրված Ժնեւի հանդիպումը: Եռանախագահները Բաքվում եւ Երեւանում ակնարկեցին, որ առաջարկությունների հիմքում դրված են Փարիզում եւ Քի Վեսթում ձեռք բերված պայմանավորվածությունները: Ադրբեջան եւ Հայաստան այցելելուց հետո եռանախագահները կիրակի օրը մեկնել են Ստեփանակերտ, բանակցել ԼՂՀ նախագահ Ա. Ղուկասյանի հետ:

Եռանախագահների «նոր» գաղափարներից ուշագրավը, որը մամուլին իրազեկեց Վյաչեսլավ Տրուբնիկովը, հետեւյալն էր՝ վերադառնալ 1994-97 թթ. ֆորմատին, երբ բանակցություններում ներգրավված էին Ադրբեջանը, Հայաստանը, Լեռնային Ղարաբաղի հայ եւ ադրբեջանական համայնքները: Հիշեցման կարգով նշենք, որ այդ տարիներին ադրբեջանական համայնքից բանակցություններին մասնակցում էր Ադրբեջանում հայտնի քմահաճ, խորհրդային տարիներին Շուշիից ժողպատգամավոր Ն. Բահմանովը.

Եռանախագահների մյուս «նոր» գաղափարը բանակցային գործընթացի մեջ կողմերի՝ ավելի ցածր մակարդակով ներգրավվելու առաջարկությունն էր: Մոտիվացիան հետեւյալն է. միթե չէ, որ նախագահներ Ալիեւն ու Քոչարյանը օբյեկտիվ եւ սուբյեկտիվ պատճառներով ի վիճակի են հանդիպելու: Նման ֆորմատը հայտնի է 1990-ական թթ. կեսերից, երբ, ըստ էության, Ժիրայր Լիպարիտյանն ու Վաֆա Գուլուզադեն «ուզուրպացրել» էին խաղաղության բանակցությունները:

Փետրվարի 8-11-ը տարածաշրջան այցելությունից հետո Մինսկի խումբը կհավաքվի Վիեննայում՝ ԵԱՀԿ գործող նախագահ Ժ. Գամային տեղեկացնելու բանակցությունների արդյունքները: Սպասվում է, որ այդ հանդիպումից հետո Մինսկի խումբը կներկայացնի ԼՂ կարգավորման նոր առաջարկությունները: Թղթի վրա:

«Հարցին չեմ պատասխանում», սա հավանությո՞ւն է, թե՞...

Երեկ «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով շարունակվող նիստի սկզբին, Կ. Դեմիրճյանի իրավահաջորդի շահերի ներկայացուցիչ, փաստաբան Ա. Սարգսյանը միջնորդեց ամբաստանյալ Դ. Բեջանյանին հարցեր տալ առանց մյուս ամբաստանյալների ներկայության: Միջնորդությունը բավարարվեց:

Այնուհետեւ սկսվեցին հարցերը: Ա. Սարգսյանի հարցերը տրվում էին 1999 թ.-ի հոկտեմբերի 27-ի դեպքերի տեսագրության ցուցադրման ուղեկցությամբ: Այն հարցին, թե ինչ որ տեսաք, դրա համա՞ր էիք հոկտեմբերի 27-ին գնացել, ամբաստանյալը պատասխանեց. «...ես գնացել եմ իշխանափոխության»: Իսկ այն հարցին, թե իշխանափոխությունը հնարավոր չէր առանց սպանությունների, Դերենիկ Բեջանյանը պատասխանեց, որ այս հարցին «խփողն ինքը կարող է պատասխանել»:

Այդ մնացյալ հարցերը ստանում էին միակերպ պատասխան. «Հարցին չեմ պատասխանում»: Չպատասխանելով, ըստ փաստաբան Ա. Սարգսյանի, Դ. Բեջանյանը տպավորություն է ստեղծում, որ խմբում եղել է հստակ ծրագիր, եւ ամբաստանյալը տեղյակ է եղել ի սկզբանե: Եվ այն հարցին, թե ի՞նչ կարծիք ունի ամբաստանյալը խմբի մյուս անդամների գործողությունների մասին, երբ իրենք ձեռք կբարձրացնեին բոլորի վրա, Արմենակ Արմենակյանից բացի, նա կրկին չպատասխանեց: Սակայն որոշեց պատասխանել այն հարցին, թե ինչ գործողություններ պիտի կատարվեին ըստ ծրագրի: Նա նշեց. «Ես ծանոթ չեմ եղել ոչ մի ծրագրի, ինձ ոչ մի ծրագիր չեն ներկայացրել, թե ես ինչ պիտի անեմ: Ավելացնեմ, տեղը չեմ իմացել, թե որտեղ պիտի կատարվի հեղափոխությունը»: Անմիջապես, իհարկե, ուղղեց, որ հեղափոխության փոխարեն պիտի սավեր հեղաշրջում: Իսկ թե ինչն էր պատճառը, որ ոչ տեղից, ոչ ձեւից տեղյակ չէր եւ խմբին տրամադրել է 3 ինքնաձիգ եւ 1 ատրճանակ, Բեջանյանը պատասխանեց, որ զենքերը չի տրամադրել: Նա դրանք վաճառել է, որ Հայաստանից դուրս տանեն:

Այսքանն ասելուց հետո հետեւեց հայտարարությունը. «Սրանից հետո էլ ոչ մի հարցի չեմ պատասխանում»: Սակայն եւս մեկ հարց արժանացավ ուշադրության: Կ. Հունանյանը տեսաժապավենում (որին, ի դեպ, մեծ ուշադրությամբ հետեւում էր ամբաստանյալը) վարչապետին խզակորով խփելուց հետո կռանում, վերցնում է ինչ-որ բան: Դա, ըստ ամբաստանյալի՝ «... երեւի ժամացույցն է, քանի որ ձեռքին (Կ. Հ.-ի) փայլուն բան կար»:

Շարունակելով իր հարցերը՝ փաստաբան Ա. Սարգսյանը նշեց, որ եթե ամբաստանյալը մանրամասն չնկարագրի փորր միջանցք մտնելու իր գործողությունների հերթականությունը, ապա հետագայում կդիտի մեկ այլ տեսաժապավեն, որն իր օգտին չէ Միրոյանի սպանության կապակցությամբ: Դ. Բեջանյանը կրկնեց իր «չեմ պատասխանում»-ը եւ ավելացրեց. «Չեմ էլ հավատում»:

Ըստ Ա. Սարգսյանի, կադրերում երեւացող Դ. Բեջանյանի դեմքը շատ հանգիստ է, որպես «... աշխարհի տեր մի մարդու, որն իր գործողությունները կատարել-պրծել եւ սպասում է պարգեւատրումների»: Փաստաբանն ուզում էր ստանալ ընդամենը 4 հարցի պատասխան. իրականում ե՞րբ է ամբաստանյալը ծանոթացել Ն. Հունանյանի հետ, ե՞րբ է ներգրավվել խմբի մեջ, ի՞նչ երաշխիք է տվել (Նաիրի Հունանյանը) եւ ի՞նչ է նշանակում հարցերին չպատասխանելը: Վերջին հարցին փաստաբանն ինքը պատասխանեց, որ ոչ մի հարց էլ ամբաստանյալը չի լսում, քանի որ նրան արգելել են լսել:

Հայտարարվեց ընդմիջում, որից հետո դահլիճ բերվեցին մյուս ամբաստանյալները՝ բացի Հունանյան եղբայրներից: Ամբաստանյալներն իրավունք ունեին հարց տալու Դ. Բեջանյանին, բայց ոչ մի հարց չտրվեց:

Այնուհետեւ ամբաստանյալը Դ. Բեջանյանին հարցեր տվեց Միրոյանի իրավահաջորդի շահերի ներկայացուցիչ պրն Կարախանյանը, որի հարցերը մնացին անպատասխան: Անպատասխան թողնվեցին նաեւ Վ. Սարգսյանի իրավահաջորդի շահերի ներկայացուցիչ պրն Զանոյանի հարցերը: Պրն Զանոյանն ընդհատեց իր հարցերը՝ չցանկանալով աշխատել «անհավասար իրավիճակում»:

Տկն Զանոյանի կենսագրական մի քանի հարցերի պատասխանելուց հետո ամբաստանյալը դադարեց պատասխանելուց, ասելով, որ ցուցմունք կտա հետագա փուլերում, քանի որ պետք է նախապատրաստվի: Նա ցանկանում է ամեն ինչ վերհիշել, որ ցուցմունք տա:

Ինչ վերաբերում է կենսագրականին, ապա հետաքրքիր է, որ ամբաստանյալը պարգեւատրվել է արիության շքանշանով: 1997 թ.-ին Ռուսաստանից վերադառնալով Հայաստան (զոհանքի մահվան կապակցությամբ), նա փորձել է աշխատանքի ընդունվել, բայց «իմաստ չունի, կամ գրպանդ պիտի լինի, կամ մարդ ունենաս»:

Հաջորդ դատական նիստին դատարան կբերվեն Հունանյան եղբայրները, որոնց համար կիրառվելու հարցերն ու պատասխանները:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Արմավիրում, ըստ նախնական տվյալների, հաղթել է Արարատ Զախարյանը

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ըստ նախնական տվյալների, Արմավիրի քաղաքապետի մարտի 10-ին անցկացված ընտրություններում առավելագույն ձայներ է ստացել անկուսակցական, «Արարատ» համալսարանի ռեկտոր Արարատ Զախարյանը: 24861 ընտրողների ընդհանուր թվից քվեարկությանը մասնակցել է 11011-ը: Վերջինիս օգտին քվեարկել է 4247 ընտրող: Մյուս 2 թեկնածուները՝ Արայիկ Աղաբաբյանը եւ ներկայիս քաղաքապետ Հարություն Մխոյանը համապատասխանաբար ստացել են 3647 եւ 2309 ձայն: Բոլորին դեմ է քվեարկել 50 ընտրող: Անվավեր է ճանաչվել 754 քվեաթերթիկ:

11 տեղամասերում ընտրությունների ընթացքին հետեւել են նաեւ ԿԸՀ-ի 6 անդամներից կազմված 3 աշխատանքային խմբեր: Արձանագրվել են մի շարք թերություններ, մասնավորապես, կտրված ընտրողների ցուցակների հետ: Յուրաքանչյուր տեղամասից միջին հաշվով 60-70 ընտրող դատական կարգով է վերականգնվել ընտրական ցուցակներում: Չի բացառվում, որ սահմանված ժամկետում քվեարկության արդյունքները բողոքարկվեն:

Պողպատի մաքսատուրքն առայժմ չի ազդել մոլիբդենի գնի վրա

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ ներմուծվող պողպատի մաքսատուրքի 30 տոկոս ավելացումն առայժմ չի ազդել մոլիբդենի միջազգային գների վրա: Այս մասին, ի պատասխան մեր հարցի, հայտնեց արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարության հանքարդյունաբերության վարչության պետ Արթուր Աշուղյանը:

Ճիշտ է, Հայաստանը չունի պողպատի արտադրություն, սակայն այստեղ (մաքուր երկաթի գործարանում) արտադրվող ֆերոմոլիբդենը պողպատի արտադրության մեջ օգտագործվում է որպես հավելում: Այն, ըստ վարչության պետի, վաճառվում է Գերմանիայում: Դրանից հետո ֆերոմոլիբդենը ԱՄՆ արտահանվո՞ւմ է՝ հայտնի չէ: Հայտնի չէ նաեւ, թե ինչպես կփոխվի դրա միջազգային գինը՝ կիջնի՞, թե՞ կբարձրանա:

Արթուր Աշուղյանը չբացառեց նաեւ վերջին հնարավորությունը, սակայն նշեց, որ առայժմ հնարավոր չէ ոչինչ կանխատեսել:

Ա. Մ.

ՊԵՏԲՅՈՒՋԵ

Հարկահավաքումն իրականում հետընթաց է ապրել

Մինչդեռ փորձ է արվում հակառակն ապացուցել

Պետական եկամուտների նախարարության եւ Մաքսային պետական կոմիտեի հավաքած եկամուտները հունվար-փետրվար ամիսներին, մեղմ ասած, լավատեսական հույսեր չեն ներշնչում: Չնայած փորձ է արվում, համեմատելով անցյալ տարվա նույն ժամանակահատվածի հետ, ցույց տալ, թե եկամուտների հավաքման առաջընթաց կա, իրականում պատկերը հակառակն է: Խոսենք փաստերով:

Այս տարվա հունվար-փետրվարին հարկային եւ մաքսային մարմինները հավաքել են համապատասխանաբար 10 մլրդ (հունվար) եւ 12,4 մլրդ (փետրվար) դրամ: Անցյալ տարի այդ թվերը կազմել են 9,5 մլրդ եւ 12,3 մլրդ դրամ: Այսինքն ըստ ՊԵՆ ցուցանիշների, ավելի է հավաքվել շուրջ 600 մլն դրամ: Այս թիվը հրապարակելով նախարարության կողմից, սակայն, «մոռացվում» են մի շարք կարեւոր հանգամանքներ:

2001 թ. հունվար եւ փետրվար ամիսներին հավաքված եկամուտները համապատասխանում էին բյուջեով նախատեսվածին: Այս տարվանը՝ զգալիորեն հետ է մնում: Անցյալ տարվա բյուջեի մուտքերը ծրագրված էին 193 մլրդ դրամ, իսկ 2002 թ.՝ 21 մլրդ-ով ավելի, այսինքն՝ 214 մլրդ դրամ: Եթե այս 21 միլիարդը համամասնորեն բաժանենք ըստ ամիսների, ապա հունվար-փետրվարին բյուջեի մուտքերը պետք է ավելանային ոչ թե 600 մլն դրամով, այլ առնվազն 3-3,5 մլրդ դրամով: Այնպես որ, ծիծաղելի է խոսել հարկային եւ մաքսային եկամուտների աճի մասին: Ավելին, ինչպես նշեցինք վերեւում, այս առումով հետընթաց է արձանագրվել: Բանն այն է, որ հավաքված գումարներից մոտ 2 մլրդ դրամը հաշվանցում է կատարվել պետբյուջե: Դա նշանակում է, որ այդ չափով կանխիկ գումար մուտք չի գործել եւ անցյալ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ պակաս է հավաքվել մոտ 1,4 մլրդ դրամ կանխիկ գումար: Եվ սա դեռ ամբողջը չէ:

Հիշեցնենք, որ անցյալ տարվա դեկտեմբերին ընդունվեց հարկային բարեփոխումների փաթեթը, որի նպատակն էր խթանել հարկահավաքման գործընթացը եւ հավելյալ ստանալ 14 մլրդ դրամ: Հաջորդը 9,6 տոկոս տնտեսական աճն է, որը, համաձայն տարբեր մասնագիտական հաշվարկների, պետք է կտրուկ (առնվազն կրկնակի) ավելացներ բյուջեի մուտքերը: Սակայն ոչ առաջին, ոչ երկրորդ գործոնները ոչնչով չեն նպաստել հարկահավաքման բարելավմանը: Պետական եկամուտների նախարարությունն ու Մաքսային պետական կոմիտեն կա՛մ անկարող են, կա՛մ չեն ցանկանում պայքարել ստվերային տնտեսության դեմ: Վերջինիս ծավալները, անգամ ըստ ՊԵՆ օպերատիվ հետախուզական վարչության, տնտեսության 45-50 տոկոսն են: Ի դեպ, պետական եկամուտների նախարարն անկասկար թողեց նաեւ իր 2001 թ. դեկտեմբերի 4-ի խոստումը՝ «մոտ օրերս հրապարակել հարկ չվճարողների անունները»: Ինչ վերաբերում է Մաքսային պետական կոմիտեին, ապա ավելացված արժեքի հարկի գանձումը սահմանի վրա տեղափոխելուց հետո նա պետք է կտրուկ ավելացներ հարկահավաքման ցուցանիշները: Մինչդեռ աճն այստեղ աննշան է:

Այս բոլորը նկատի ունենալով, պատահական չէ, որ վերստին սկսել են ուշանալ նպաստները, ծգձգվել աշխատավարձերի եւ թոշակների վճարումը: Եթե հարկային մուտքերի աճ լիներ, ապա նման կացություն չէր ստեղծվի: Իսկ կառավարությունը շարունակում է օլիմպիական հանգստություն պահպանել եւ ցույց տալ, թե այս ոլորտում իբր ամեն ինչ բարեհաջող է:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԳՅՈՒՄՐԻ

Գրադարանները՝ հանրային հաղորդակցման կենտրոններ

Այսպես է կոչվում այն ծրագիրը, որ «Եվրասիա» հիմնադրամի ֆինանսավորմամբ սկսել է իրականացվել Գյումրու քաղաքապետարանի գրադարանների կենտրոնացված համակարգում: Ծրագրի շրջանակներում տեղի պետական, հասարակական եւ այլ կազմակերպությունների, զանգվածային լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ կազմակերպվում են քննարկումներ համայնքային տարբեր հիմնախնդիրների, դրանց հաղթահարման հնարավոր ուղիների վերաբերյալ, ներկայացվում են նաեւ որեւէ հարցի լուծման ուղղությամբ կատարվող դրական քայլերը:

Անցած մեկ ամսվա ընթացքում անցկացված այդպիսի քննարկումներից մեկը նվիրված էր քաղաքի ամենացավոտ խնդիրներին՝ գործազրկությանը, աղքատությանը եւ արտագաղթին: Գյումրու զբաղվածության կենտրոնի ներկայացրած տվյալներն արտացոլում են քաղաքում գործազրկության թվի շարժընթացը վերջին 5-6 տարիներին: Ըստ այդ տվյալների, եթե 1996 թվականին Գյումրիում հաշվվում էր 29,8 հազար գործազուրկ, ապա 1997-ին այդ թիվը հասնում էր ավելի քան 37 հազարի, 98-ին՝ 25,3 հազար, 99-ին՝ 29,2 եւ 2000 թ.՝ 26,8 հազար մարդու: 1997-ից հետո արձանագրված զգալի նվազումը պայմանավորված է ոչ թե գործազուրկ մարդկանց թվի իրական նվազմամբ, այլ զբաղվածության մասին 97-ին ընդունված օրենքով գործազրկության կարգավիճակ ձեռք բերելու չափանիշների փոփոխությամբ: 1999-ի համեմատությամբ 2000 թ. արձանագրված որոշ գործ թիվը եւս իրական նվազում չէր, այլ իր հերթին պայմանավորված էր «Փարոս» համակարգում գործազուրկների աղքատության միավորը 5 նիշով պակաս հաշվարկելու հերթական հանճարեղ «գյուտով», որի պատճառով շատերը սկսել էին հրաժարվել գործազուրկ գրանցվելուց՝ ընտանեկան նպաստից չզրկվելու համար: Այնպես որ, գործազուրկների թիվը քաղաքում բոլոր այս տարիներին ոչ միայն չի նվազել, այլեւ շարունակում է աճել: Եվ այն էլ՝ զգալի չափերի հասնող արտագաղթի պայմաններում: Նույն զբաղվածության կենտրոնում 2001 թվականին գրանցվել է 33.757 աշխատանք փնտրող քաղաքացի:

Ծրագրի շրջանակներում կատարված սոցիոլոգիական հարցման մասնակիցների 59,5 տոկոսը քաղաքի գլխավոր հիմնախնդիրը համարել է գործազրկությունը, 40,5 տոկոսը՝ սոցիալ-տնտեսական վատ իրավիճակը կամ, որ նույնն է, աղքատությունը ու չքավորությունը: «Եթե հնարավորություն ունենայիք կլքե՞ի՞ք Հայաստանը» հարցին 44 տոկոսը դրական պատասխան է տվել: ԳԿՀ-ում տեղի ունեցած քննարկման մասնակիցներն առավել վտանգավոր են համարել արտագաղթի հետեւանքները՝ ազգային գենոֆոնդի ծեւավորման բնականոն ընթացքի խաթարում, բնական աճի կրճատում, հասարակության որակական կազմի անկում:

Օրերս կլոր սեղանի շուրջ կազմակերպված մեկ այլ քննարկման ժամանակ ներկայացվեցին քաղաքի թվով 198 կենսաթոշակառուների շրջանում նրանց պաշտպանվածության թեմայով անցկացված հարցման արդյունքները: Հարցված թոշակառուների թվի 60 տոկոսը անբավարար է գնահատել իր սոցիալական պաշտպանվածությունը բոլոր չափանիշներով, ընդսմին 84 տոկոսն իրեն համարել է աղքատ կամ շատ աղքատ: Իսկ թոշակառուների գերակշիռ մեծամասնությունը (93 տոկոս) իրեն համարել է նաեւ իրավականորեն չպաշտպանված:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Գորիսում դեղնախտը մոլեգնում է

Գորիսի խմելու ջրի ներքին ցանցի չարչրկված հարցն արդեն պատուհաս է դարձել: Գորիսում դեղնախտն իրոք մոլեգնում է: Համաճարակ՝ համապատասխան ատյաններին շա՞տ անցանկալի բառը, իսկություն է: Միայն վերջին 2-3 օրվա ընթացքում ներքին ցանցի տասնյակ խափանումներ են արձանագրվել քաղաքի տարբեր հատվածներում, խմելու ջրի առվակները... կարկաչելով հոսում էին փողոցներով: Տեսա քաղաքի ամենաբանուկ թաղամասերից մեկում՝ խորենացու փողոցում փոխված խողովակներից մեկը, որով ոչ միայն կեղտաջրերը, այլեւ միջատ-սողունները կարող էին հանգիստ ու անարգել ներս սողոսկել: Պաշտոնական թվերով չհետաքրքրվեցի, միեւնույն է, դրանք սուտ լինելուց մոտ չէին լինելու: Իսկ դպրոցներից հասնող լուրերը, իհարկե, սարսափազդու են: Վիճակը լուրջ է առանձնապես քաղաքի թիվ 2, 4, 6 դպրոցներում: Մարտի 11-ի առավոտյա տվյալներով, ինչպես «Ազգին» տեղեկացրեց թիվ 2 միջնակարգ դպրոցի տնօրեն Սիրուշ Ակլունցը, 430 աշակերտներից 65-ը դպրոց չէր հաճախել, 7-ը հիվանդ է դեղնախտով, 3-ն էլ նման ախտանշաններով առավոտյան տուն են ուղարկվել:

Հետաքրքիր է, դեռ ինչքա՞ն չենք «սիրելու» համաճարակ բառը: Եվ առավել հետաքրքիր է ի՞նչ է անելու հիվանդ երեխայի ծնողը, որտեղից կանոնավորի դիետան: Ինչո՞վ, ինչպե՞ս: Թե՞ սա միայն ծնողի հոգսն է:

Լ. ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Գորիս

Ընտանեկան հարկի շոշափելի պատրանք

«Համագործակցություն-Հայաստան» ֆրանսիական կազմակերպության նախաձեռնությամբ եւ ֆինանսական աջակցությամբ գայսօր գործող Գորիսի մարդասիրական ճաշարանն արդեն 10 տարի անընդմեջ սպասարկում է քաղաքի ծեր եւ հիվանդ, անօգնական ու միայնակ, անօթեւան մարդկանց:

Ճաշարանը մշտապես ունի 200-ից ավելի այցելու: Զանգեզուրյան խոհանոցի անուշաբույր տաք խորտիկները, սպասարկող անձնակազմի սիրալիր վերաբերմունքը, սեղանների շուրջ ծավալվող աշխույժ խոսք ու զրույցը մեծ կյանք ապրած այս մարդկանց համար ստեղծում են ընտանեկան հարկի շոշափելի պատրանք: Առավել ծեր ու վատառողջ մարդկանց օրաբաժինները աշխատակիցները տուն են տանում:

Սակայն այսօր ճաշարանը լուրջ խնդիր ունի. տարիներ շարունակ զբաղեցրած տարածքն արդեն սեփականատեր ունի, որի հեռահար ծրագրերից մեկը բնավ էլ ճաշարանը հանդուրժելը չէ: Համառ պայքարից հետո առաջարկվել է մի տարածք բազմահարկ մի շենքի արեւից ու լույսից խռով մի նկուղ, որտեղ խեղճ տատիկ-պապիկները կլրացնեն... պակասը:

«Որ այսքան տարի տեղացի մի հովանավոր չգտնվեց, փորձում եմ հասկանալ, բայց որ արեւոտ... խանութօֆիսների կողքին այդպես էլ չգտնվեց մի փոքրիկ տարածք, դա է անհասկանալի, չնայած ամենահասկանալին, երեւի, հենց դա է», «Ազգի» հետ ունեցած զրույցի ժամանակ մտորում էր տնօրեն Կարինե Ավետիսյանը:

Ճաշարան այցելողներից ամենասարեցը Շուշան տատն է՝ ազգային, զանգեզուրյան տարազով վերջին կինը ողջ ենթամարզում, որ մենակ է ապրում, որ մեկ դարն արդեն բոլորել է. «Օրհնվի սրան ստեղծողն էլ, սրան պահողն էլ: Աստծո փառքը շատ»:

Մեծ մամիկի օրհնանքին արժանի լինելու համար արժե հիշել, որ ծերությունը բոլորինն է...

Լ. Հ.

ԱՐՑԱԽ

Կրթության խնդիրներն ամենուրեք նույնն են

Վերջերս ԼՂՀ կրթության եւ գիտության նախարար Համլետ Գրիգորյանը նախարարության մի խումբ պատասխանատու աշխատակիցների ուղեկցությամբ եղավ Քաշաթաղի շրջանում: Այցը ճանաչողական էր եւ նպատակ ուներ մոտիկից ծանոթանալու շրջանի նորաստեղծ հանրակրթական դպրոցների մանկավարժական կոլեկտիվների հետ ու, ընդհանրապես, կրթության ոլորտի հիմնախնդիրներին:

Ինչպես տեղեկացրեց ԼՂՀ կրթության եւ գիտության նախարարության միջնակարգ կրթության վարչության պետ Սոս Արզումանյանը, շրջայցից ստացած տպավորությունները սպասվածից դրական էին:

Վարչության պետի ներկայացրած տվյալներով, Քաշաթաղի շրջանում ներկայումս գործում են 50 հանրակրթական դպրոցներ (ընդհանուր միջնակարգ՝ 48, ութամյա՝ 2), ինչպես նաեւ հումանիտար հոսքի մեկ վարժարան:

Դպրոցներում աշխատում են 555 ուսուցիչներ, որոնց կեսն ունի բարձրագույն մասնագիտական կրթություն: Աշակերտների թիվը շրջանում անցնում է 2100-ից:

Միայն Բերձոր շրջկենտրոնում գործում են 2 միջնակարգ եւ մեկական վարժարանային, գիշերօթիկ եւ արվեստի ու սպորտի դպրոցներ: Բացի այդ, կան քաղաքային պատկերասրահ, գրադարան եւ մսուր-մանկապարտեզ՝ 60 երեխաների ընդգրկմամբ: Մանկապարտեզում ներկա դրությամբ առկա է սաների 4 խումբ: Դրանց թիվը ընթացիկ տարում կավելանա եւս երեքով:

Սոս Արզումանյանի խոսքերով, Քաշաթաղում գործում է նաեւ երաժշտական դպրոց 37 աշխատաստեղով՝ 113 սաների ընդգրկմամբ: Դպրոցն ունի նաեւ մասնաճյուղեր շրջանի Իշխանաձոր, Վարդաբաց, Մարաբուկ, Ուռեկան եւ Միջնավան գյուղերում:

Այցի ընթացքում կրթության եւ գիտության նախարարության պատվիրակությունը շրջկենտրոնի կրթամշակութային օջախներից բացի եղավ մերձակա Քարեգա գյուղում, որտեղ հանդիպեց 60 աշակերտ ունեցող դպրոցի մանկավարժական կոլեկտիվի հետ:

Բոլոր հանդիպումների ժամանակ, ծանոթանալով քաշաթաղցի մանկավարժների օրախնդիր հարցերին, նախարար Հ. Գրիգորյանը խոստացավ հնարավորինս աջակցել առկա հիմնախնդիրների լուծմանը, նկատի ունենալով նաեւ այն հանգամանքը, որ կրթության ոլորտի պրոբլեմները ամենուրեք նույնն են եւ դրանց լուծման համար ժամանակ ու մեծ ֆինանսական ներդրումներ են պետք:

Իսկ օրերս ԼՂՀ կրթության եւ գիտության նախարարությունը մամուլում հրապարակել է Արցախի պետհամալսարանի եւ ՀՀ պետական բուհերում Արցախին հատկացված տեղերի եւ ԼՂՀ միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների 2002 թ. ընդունելության մասնագիտությունների ցանկը, պետպատվերի եւ վճարովի ուսուցման տեղերը:

Ըստ նոր ցանկի, վճարովի ուսուցման համակարգում ԱրՊՀ նախորդ տարվա 610 տեղի փոխարեն այս տարի նախատեսվել է 555-ը, իսկ հեռակա ուսուցման 600 տեղի փոխարեն՝ 430-ը: Դա պայմանավորված է նրանով, որ որոշ մասնագիտությունների գծով նախորդ տարիներին խմբերը լրիվ չեն կազմավորվել, ուստի այս տարի տեղերը որոշելիս նախարարությունը ելել է դիմորդների իրական քանակից:

ՀՀ պետական բուհերում Արցախին հատկացված մասնագիտությունների ցանկը այս տարի եւս մնացել է նույնը՝ 30 տեղ:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ

Ստեփանակերտ

Սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչություններից հետո ԱՄՆ-ի միջուկային դոկտրինայում զգալի փոփոխություններ են կատարվել: Եթե մինչ այդ նշվում էր անհրաժեշտության դեպքում Ռուսաստանի կամ Չինաստանի դեմ միջմայրցամաքային հրթիռների արձակման հնարավորության մասին, ապա այսօր չի բացառվում միջուկային զենքի օգտագործումն

Ատոմային ռումբ «չարիքի առանցքի» դեմ

Վաշինգտոնի միջուկային նոր դոկտրինան

այսպես կոչված «չարիքի առանցքը» կազմող եւ «ահաբեկչությունը հովանավորող» երկրների դեմ:

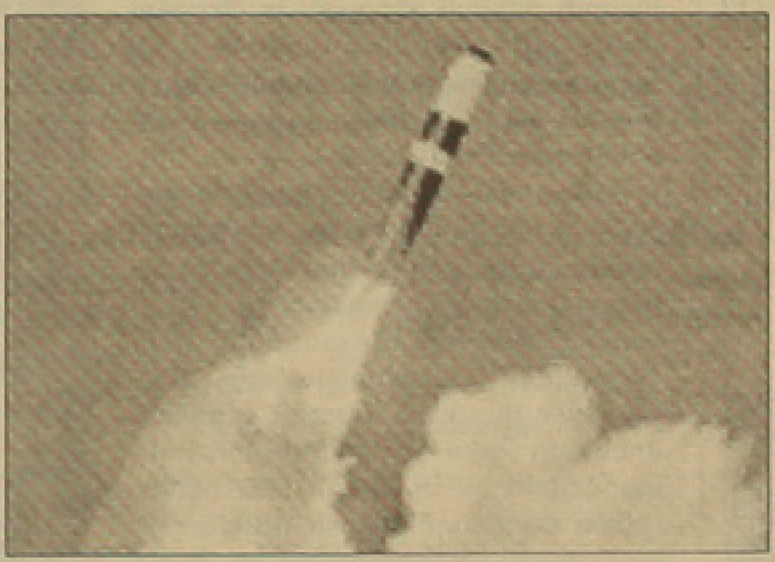

Սպառնալիքն առայժմ դիվանագիտական է եւ շարադրված է ԱՄՆ-ի միջուկային նոր դոկտրինայում, որի մանրամասնություններին ծանոթ է լոկ դաշնային իշխանության վերնախավը: Անցյալ շաբաթավերջին «Լոս Անջելես թայմսը» եւ ապա «Նյու Յորք թայմսը» լայն հանրությանը բացահայտեցին այդ գաղտնի փաստաթղթի որոշ դրվագներ: Պարզվում է, որ Պենտագոնն ուզում է ստեղծել փոքրածավալ եւ ճշգրիտ նշանառության միջուկային զենք, որը հնարավոր կլինի օգտագործել «չարիքի առանցքի» եւ առհասարակ այն բոլոր երկրների դեմ, որոնք կփորձեն տիրանալ մանրէական, քիմիական կամ ատոմային զենքի: «Հյուսիսային Կորեան, Իրաքը, Իրանը, Սիրիան եւ Լիբիան այն երկրներից են, որոնց նկատմամբ կարող են կիրառվել կանխիչ հարվածներ», նախազգուշացնում են ամերիկացի ռազմագետները:

Այս կապակցությամբ «Ֆիգարո» թերթը ընդգծում է, որ ի տարբերություն խորհրդային ժամանակաշրջանի, երբ միջուկային զենքը համարվում էր ազգային անվտանգության պահովման ծայրահեղ միջոց, այսօր Ջորջ Բուշի վարչակազմի եւ Պենտագոնի համար դարձել է թույլերի տարհամոզման եւ ահաբեկման միջոց: 56 էջանոց միջուկային նոր դոկտրինայում նշվում է, որ անհրաժեշտության դեպքում ատոմային փոքր ռումբեր կարող են օգտագործվել կենսաբանական, քիմիական կամ միջուկային զինապահեստների ոչնչացման նպատակով: Ըստ «Նյու Յորք թայմսի», նման ռումբերի օգտագործումը հնարավոր է նաեւ «Իսրայելի կամ նրա հարեւանների վրա Իրաքի, Հարավային Կորեայի վրա ԿԺԴՀ-ի, Տայվանի վրա ՉԺՀ-ի հարձակման» դեպքում եւ այլն:

Եվրոպացիներն արդեն իսկ մտահոգություն են արտահայտել ԱՄՆ-ի «ռազմամոլության» առթիվ, իսկ արաբները սարսափում են այն մտքից, որ իրենց տարածաշրջանը կարող է միջուկային մարտերի ասպարեզ դառնալ: Պենտագոնի նոր փաստաթուղթը ցույց է տալիս, որ «չարիքի առանցքի» դեմ հարձակումներ ձեռնարկելու Ջորջ Բուշ կրտսերի սպառնալիքները դատարկ խոսքեր չէին: Միջուկային «կանխիչ» հարվածներն ԱՄՆ-ի նոր ռազմավարության նույնպիսի բաղադրիչ են, ինչպես ողջ աշխարհում ամերիկյան զորքերի տեղաբաշխումը եւ «հակահրթիռային վահանի» ստեղծումը:

Ի դեպ, 1991 թ. Իրաքի դեմ «Անապատի փոթորիկ» գործողությունն սկսելուց առաջ Ջորջ Բուշ ավագը Սադդամ Հուսեյնին զգուշացրել էր, որ ամերիկյան զորքերի դեմ մանրէական կամ քիմիական զենքի կիրառման դեպքում Իրաքը կստանա այնպիսի հակահարված, որի «հետեւանքների վերացման համար դարեր կպահանջվեն»: Հետագայում Բուշը խոստովանեց, որ դա փչոց էր. ինքը միջուկային զենք կիրառելու մտադրություն չի ունեցել: Այսօր Ջորջ Բուշ կրտսերն սպառնում է «կանխիչ» միջուկային հարվածներ հասցնել Իրաքին: Կարելի է ենթադրել, թե որդին կամ ավելի լուրջ է տրամադրված, կամ էլ ավելի խորամանկ է:

Պ. ՌԵՇԻՇՅԱՆ

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆՔՆԵՐ

Համարձակ թուրք լրագրողը սուր հարցեր է առաջ քաշում

Ինտերնետային ցանցով ստացված տեղեկության համաձայն, «Սաբահ» թուրքական թերթի սյունակագիր Զուլֆու Լիվանելին մարտի 1-ի իր գրության մեջ համարձակություն է ունեցել խստորեն քննադատելու թուրքական խորհրդարանի անդամներին՝ ճշմարտությունը հայտնաբերելու փոխարեն վերամբարձ հայտարարություններ անելու համար:

«Եվրախորհրդարանի որոշումից հետո ամենահեշտ բանը մեր խորհրդարանականների համար վեր կենալը եւ քննադատելն է: Սա արդեն սովորություն է դարձել: Ամեն մի կուսակցության անդամ մյուս կուսակցության անդամներից ավելի բարձր է հնչեցնում իր ձայնը՝ փորձելով առավել հայրենասեր երեւալ: Իսկ ո՞րն է ամենադժվար բանը: Դա վեր կենալ եւ խոստովանելն է, որ այս խնդիրը իրոք գլխացավանք է դարձել: Այդ խնդիրը ընդարձակում է իր ազդեցության ոլորտները՝ Ֆրանսիայի Սենատից անցնելով Եվրախորհրդարան:

Պարզապես գոռալ-կանչելով մենք չենք կարող լռեցնել ամբողջ աշխարհը: Մենք արդեն երեւում ենք մեր տեղերում «Արարատ» ֆիլմի մոտակա թողարկման առիթով: Եկեք լրջորեն ուսումնասիրենք այս խնդիրը եւ աշխարհի առաջ կանգնենք ճանաչելի փաստարկներով: Այլապես խնդիրն առավել մեծ գլխացավ է դառնալու մեզ համար», գրել է նա եւ ավելացրել, որ Մորգենթաուի հուշագրությունները կարդալիս մարդու արյունը երակներում սառում է: «Դուք կամայեք ծեր մարդկությունից», նետում է նա եւ դիմում խորհրդարանականներին, թե կարդացե՞լ են արդյոք այդ գիրքը: «Էնվերն ու իր գործընկերները մի՞թե են անսխալական եղել: Էնվերը չէ՞ր, որ պատճառ դարձավ Սարիղամիշի լեռներում 90 հազար թուրք զինվորների կոտորածին: Իր երկրի զինվորների հանդեպ նման վերաբերմունք ցուցաբերող կառավարությունը չէ՞ր կարող այլ սխալներ էլ թույլ տալ տեղահանությունների ընթացքում: Քանի՞ դար եւս մենք շարունակելու ենք, ինքներս անմեղ լինելով, մեր ուսերին կրել իթթիհատների մեղքերը: Բայց, իհարկե, այս հարցերի պատասխանները տալը դժվար է: Ավելի հեշտ է վեր կենալ եւ ճառախոսել», եզրակացնում է իր հոդվածը Զուլֆու Լիվանելին:

Թուրք ռեկտորները դատապարտում են Եվրախորհրդարանի որոշումը

«Թըրքիշ դեյլի նյուս» թերթի մարտի 5-ի համարում Հասան Ալթինիսիկ անունով մի լրագրող գրել է, որ Մարմարայի շրջանի համալսարանների մի խումբ ռեկտորներ իրենց դժգոհությունն արտահայտելով դատապարտել են եվրախորհրդարանի ընդունած որոշումը Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ: Ստամբուլի համալսարանում հավաքված 29 համալսարանների ռեկտորների առաջ ելույթ ունենալով՝ Ստամբուլի համալսարանի ռեկտոր պրոֆեսոր Քեմալ Ալեմդարօղլուն ուժեղ քննադատության ենթարկելով եվրախորհրդարանին, նշել է, որ «այսպես կոչված ցեղասպանությունը գիտականորեն հիմնավորված չէ»: «Մենք այդ որոշումը, որը պատմությունը սխալ մեկնաբանելու արդյունք է, մեր կարծիքով, համարում ենք հարձակում թուրք ազգի դեմ, որը հազար տարի խաղաղ ապրում է հայերի հետ: Եվրոպան կարծես տառապում է ճիշտ հասկանալու պրոբլեմից: Այս որոշումը Եվրամիության պատմության մեջ կմնա որպես ամոթանքի փաստաթուղթ: Մենք կոչ ենք անում վերանայել այդ որոշումը», ասել է նա: Աբանտ Իզզետ Բայսալ համալսարանի ռեկտոր պրոֆեսոր Յաշար Աքբիյիքն այդ որոշումը «քաղաքական» է որակել: «Թուրք ազգը Հայոց ցեղասպանության նման մի բեռ չունի (իր ուսերին)», հայտարարել է նա:

Համատեղ հանդիպման վերջում որոշումը «կողմնակալ» եւ «անիմաստ» որակելով՝ ռեկտորները համատեղ հայտարարություն են ստորագրել, որով խստիվ դատապարտում են եվրախորհրդարանին:

Մոսսադը թերեւս լրտեսել է բարեկամ ԱՄՆ-ին

Եթե թշնամիների փոխադարձ լրտեսումը բնական է համարվում, ապա դաշնակիցների միջեւ նման երեւույթը դիտվում է իբրեւ թիկունքից հասցված հարված: Համենայն դեպս, ֆրանսիական «Intelligence online» ինտերնետային հրատարակությունը պնդում է, թե սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչություններից հետո ԱՄՆ-ում իսրայելական հետախուզության՝ Մոսսադի գործակալների մի ամբողջ ցանց է բացահայտվել: Ամերիկյան գաղտնի ծառայությունները քար լռություն են պահպանում, արդարադատության նախարարությունը՝ նույնպես: Միայն Հետաքննությունների դաշնային բյուրոն (ՀԴԲ) չոր ու ցամաք հերքում է հրապարակել ֆրանսիական հիշյալ աղբյուրի այն պնդման կապակցությամբ, թե ԱՄՆ-ում սովորող իսրայելցի ուսանողներից ոմանք օգտագործվել են Մոսսադի օգտին լրտեսություն կատարելու նպատակով: Վաշինգտոնի դաշնային անվտանգության ծառայության խոսնակ Բիլ Քարտերը հայտարարել է, թե «տվյալ գործով ոչ մի իսրայելցու մեղադրանք չի ներկայացվել»:

Փարիզի «Ֆիգարո» թերթը հաղորդում է գործի որոշ մանրամասնություններ: Իսրայելցի երկսեռ երիտասարդները զինվորական ծառայությունից հետո եւ բարձրագույն կրթություն ստանալուց առաջ 5-6 ամիս անցկացնում են ԱՄՆ-ում: Նրանց կեցության ծախսերն ապահովվում են իրենական համայնքի միջոցներով եւ երիտասարդների ժամանակավոր աշխատանքներով: Այդ ամենն անհամատեղելի է զբոսաշրջության ամերիկյան այցագրի հետ: Բայց մինչեւ անցած ամառ ԱՄՆ ներգաղթի ոստիկանությունն աչք էր փակում Իսրայելի կեղծ ուսանողների ներկայության վրա, որոնք էժան աշխատուժի աղբյուր էին: Մայամիում առեւտրական երկու ընկերություններ նույնիսկ մասնագիտացել էին նման ընդհասակյա աշխատողների հավաքագրման մեջ:

Սեպտեմբերի 11-ի դեպքերից հետո ամեն ինչ կտրուկ փոխվեց: Ներգաղթի ոստիկանությունը եւ ՀԴԲ-ն այցագրի բացակայության կամ ընդհասակյա աշխատանքի պատճառաբանությամբ վարչական կալանքի տակ առան հարյուրավոր օտարերկրացիների: Վաշինգտոնում Իսրայելի դեսպանության խոսնակ Մարկ Ռեգեւի տվյալներով, «հարյուրից ավելի երիտասարդ իսրայելցիներ արգելափակվել էին, բայց մեղադրանք չի ներկայացվել, եւ բոլորին էլ արտաքսել են Իսրայել»:

Բայց ԱՄՆ-ը ինչո՞ւ էր բավական երկար կալանքի տակ պահում (երբեմն 2 ամսից ավելի) բարեկամ երկրի քաղաքացիներին: Իսրայելն այսօր ժխտում է լրտեսության վարկածը: Մինչդեռ ազատ արձակված իսրայելցի երիտասարդներից շատերը մամուլում խոստովանել են, որ ՀԴԲ-ի գործակալները հարցաքննությունների ժամանակ իրենց հարցրել են, թե «չե՞ն եկել արդյոք տեղեկություններ հավաքելու Իսրայելի կառավարության օգտին»:

Բացի դրանից, ամերիկյան հակահետախուզական ծառայություններից մեկի՝ Հակահետախուզության ազգային գործադիր վարչության (ՀԱԳՎ) ինտերնետային էջում մինչ օրս նախազգուշացում է արվում, որ «իսրայելցի ուսանողները» տարբեր պատրվակներով փորձում են թափանցել գաղտնի կայանքների տարածքներ: Մեկ տարի առաջ ՀԱԳՎ-ն կարծիք էր հայտնել, թե այդ «ուսանողները» կարող են կապված լինել մերձավորարեւելյան արմատական խմբավորումների հետ:

Այս ամենից հետո զարմանալի չի թվում, որ ամերիկյան ոստիկանությունը սեպտեմբերի 11-ից հետո կալանավորեց անխտիր բոլոր կասկածյալներին: ԱՄՆ գաղտնի ծառայություններն իրենց ձայնը լսելի դարձնելու համար ստիպված կլինեն ներկայացնել դեպքերի առավել պարզ եւ միաժամանակ համոզիչ տարբերակ:

Պ. Ռ.

«Հ. Ալիեւը ԱՄՆ-ին առաջարկել է օգտագործել Ադրբեջանի ռազմակայանները»

Վաշինգտոնում ավարտվել է ԱՄՆ-Ադրբեջան առեւտրային պալատի 5-րդ կոնֆերանսը: Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերության փոխնախագահ, խորհրդարանի պատգամավոր Իլհամ Ալիեւը վերջին պահին հրաժարվել է մեկնել ԱՄՆ, եւ ֆորումի աշխատանքներին ադրբեջանական պատվիրակությունը գլխավորել է տնտեսական զարգացման նախարար Ֆարհադ Ալիեւը: Կոնֆերանսում քննարկվել են տնտեսական եւ քաղաքական հարցեր: «Ադրբեջանի միջազգային քաղաքականության առաջնահերթությունները» զեկույցով հանդես են եկել Վաշինգտոնում Ադրբեջանի դեսպան Հաֆիզ Փաշաեւը եւ Բաքվում ԱՄՆ դեսպան Ռոս Վիլսոնը: Փաշաեւը մասնավորապես ասել է, որ Ադրբեջանը Հայաստանի հետ չի հաստատի տնտեսական հարաբերություններ, քանի դեռ հայկական ուժերը դուրս չեն եկել «ադրբեջանական զավթված տարածքներից»: Վիլսոնը նշել է, որ ԱՄՆ-Ադրբեջան հարաբերությունները դինամիկ զարգանում եւ ընդլայնվում են, բարձր է գնահատել հակաահաբեկչական պատերազմում Ադրբեջանի դերը: «Նախագահ Հ. Ալիեւն ԱՄՆ-ին առաջարկել է օգտագործել Ադրբեջանի ռազմակայանները: Առաջարկությունն այս պահին քննարկման փուլում է», ասել է Վիլսոնը:

ԻՌԼԱՆԴԻԱ

Առաջարկվում է Օլսթերում հանրաքվե անցկացնել

Հյուսիսային Իռլանդիայի ինքնավար կառավարության ղեկավար Դեյվիդ Թրիմբլը, որը միաժամանակ բողոքականների առաջնորդն է, սիրում է հանդես գալ անսպասելի նախաձեռնություններով: Բրիտանական միապետության այդ խանդավառ պաշտպանն անցյալ շաբաթավերջին առաջարկեց Հյուսիսային Իռլանդիայում եկող տարի հանրաքվե անցկացնել նահանգն Իռլանդիայի Հանրապետության հետ վերամիավորելու հարցով: Օլսթերի յունիոնիստական կուսակցության առաջնորդն իր կուսակիցների առջեւ ելույթ ունենալով հայտարարեց, որ «այդ պարզ արարողությունը» թույլ կտա գոնե մեկ սերնդի համար կարգավորել Օլսթերի խնդիրը»:

Այս օրերին, երբ Օլսթերում կրկին շատ լարված են կաթոլիկ իռլանդացիների եւ բողոքական բրիտանացիների հարաբերությունները, Թրիմբլը հանրաքվեի հարցն առաջադրելով ջանում է խուսափել հաշտության համաձայնության հասնելու պահանջներից եւ լուծել առաջիկա ընտրությունների հետ կապված խնդիրներ: Ինչպես արձանագրում է «Լիբերասիոն» թերթը, Թրիմբլը համոզված է, թե վերամիավորման առաջարկը կմերժվի, եւ օլսթերցիները կնախընտրեն մնալ Մեծ Բրիտանիայի կազմում, որը «ժողովրդավարական, բազմազգ երկիր է եւ աշխարհի 4-րդ տնտեսական տերությունը»:

Հանրաքվեի կազմակերպման իրավունքը պաշտոնապես վերապահված է միայն Լոնդոնին: Սակայն բրիտանական կառավարության խոսնակը նշել է. «Նման ծրագիր առայժմ չկա»: Նույնպիսի արձագանք է տացվել նաեւ Դուբլինից. իռլանդացի բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկը «վաղաժամկետ եւ նույնիսկ վտանգավոր» է բնութագրել նման հանրաքվեի անցկացումը, նախընտրելի համարելով միջհամայնքային հաշտության ձեռքբերումը: Մինչդեռ հյուսիսիռլանդացի ազգայնականների սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցության ներկայացուցիչը հայտարարել է, թե «ժամանակն է այս կապակցությամբ պարզել հանրության տրամադրությունները»:

1973 թ. անցկացված նախորդ հանրաքվեն ավարտվել էր բողոքականների օգտին (98,8 տոկոսն արտահայտվել էին հօգուտ ներկա կարգավիճակի պահպանման), քանի որ իռլանդացի ազգայնականները բոյկոտել էին այն: Դրանից հետո Օլսթերում նվազել է բողոքականների թիվը, որոնք այսօր կազմում են բնակչության 50-51 տոկոսը՝ կաթոլիկների 45-46 տոկոսի դիմաց: Ուստի այս անգամ հանրաքվեի արդյունքներն անկանխատեսելի կլինեն:

Պ. Ռ.

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

Սերն է փրկելու մեզ եւ ոգին

Ժիրայր Անանյանի «Կեսգիշերին» պիեսի բեմադրությունը

Կատակերգություն տեսնելու ակնկալիքով օպերային թատրոնի դահլիճ եկածները շփոթահար եղան: Ողբերգության ծանր մթնոլորտով ծածկվածները իրենց ցավերը տեսան բալլագանային երաժշտախմբի կատարմամբ: Ժիրայր Անանյանն ու Հակոբ Ղազանճյանը նոր տեսակ ներկայացրին թատրոնում: Հաջողությամբ դրամատիկ դերեր ներկայացրին Հարություն Մովսիսյանը, Էմմա Պետրոսյանն ու Արամոն:

«Չեր ճնած աշխարհը մեղքի մեջ չի ընկղմված, մեղքերի մեջ է թաղված: Արթնացեք, մարդիկ, արթնացեք, որովհետեւ ձեր քնի մեջ ատելությունն է աճում...»: Սա Ժիրայր Անանյանի խոսքն է ու նրա նոր պիեսի («Կեսգիշերին») մենախոսության գլխավոր հերոսի խոսքը: Այո, պիեսի արթնանանք, որպեսզի սերն ու բարությունը պահենք, որպեսզի չթողնենք սերը վախճանվի, այլապես երկիր կոչված մոլորակը, որ կախված է բարակ մի թելից, կդադարի պտտվելուց: Իսկ ատելության տակ ծանրացած մոլորակը չի կարողանա դիմանալ:

Ժիրայր Անանյան դրամատուրգին հանդիսատեսը ճանաչում է որպես առավելապես կատակերգական ժանրի ստեղծագործությունների հեղինակ: Բայց վերջերս Հակոբ Պարոնյանի անվան թատրոնում բեմադրված նրա «Տեր, մի թող մեզ անտեր» պիեսը եկավ ասելու, որ գործ ունենք եթե ոչ ողբերգական, ապա գոնե դրամատիկ շնչի տեր մի հեղինակի հետ: Այս միտքն է հաստատվում Ժիրայր Անանյանի նոր պիեսով, որը գերազանց է բեմադրել Հակոբ Ղազանճյանը:

– Առանց ժամանակակից պիեսի ազգային արդիական թատրոն գոյություն ունենալ չի կարող,- «Ազգ»-ի թղթակցի հետ բեմադրության պրեմիերայից հետո ասաց Հակոբ Ղազանճյանը: – Իսկ ժամանակակից դրամատուրգների մեջ Ժիրայր Անանյանը ոչ միայն պրոֆեսիոնալ, այլեւ փնտրված հեղինակ է: Նրա նոր պիեսը մեր այսօրվա կյանքի մասին է: Նա՝ գլխավոր հերոսը, մեղադրող չէ, այլ մեր շարքերից, մեր միջից դուրս եկած մարդն է, որն իր մեղքերի մասին է խոսում: Եվ սոսկ թատերագրի, դրամատուրգի անձնական ողբերգություն չէ:

Ժիրայր Անանյանի մենախոսությունն ասես մեզանից ամեն մեկի ապաշխարանքն է, եթե, իհարկե, մենք այնքան ուժ ունենք «Կեսգիշերին» պիեսի գլխավոր հերոսի հետ նույնանալու: Նա, որն այլեւս ոչ մեկին պետք չէ, որի պիեսները ոչ ոք չի ուզում կարդալ ու բեմադրել, կշռում-չափում-ձեւում է իր անցած կյանքը ու մեզ (իրեն) մեղադրում է այն բանում, որ մեր միջից հանել ենք հոգին ու տեղը նյութ լցրել, միայն նյութ: Մեղադրում է մեզ (իրեն), որ թալանում ենք, գողանում ենք, փախցնում, սպանում ենք: «Կգա օրը եւ բոլորդ պատասխան կտաք... Ոչ, ոչ ինձ չէ. Տիրոջն եք պատասխան տալու», ասում է նա: Չգիտե՞նք: Հազար անգամ լսել ենք, բայց կրկին ու կրկին հիշեցնելու հարկ կա: Այս անգամ էլ հիշեցնողը Ժիրայր Անանյանն է՝ մեզանից մեկը: «Ինձանից չեն վախենում, ասում է Ժիրայր Անանյանի հերոսը, ոչ ոք չի վախենում: Իմ տեսակից են վախենում»: Ահա, ոգեղենով, հոգով, այլ ոչ թե նյութականով ապրող մարդու տեսակն են ուզում պահպանել դրամատուրգ Ժիրայր Անանյանը, բեմադրության հեղինակ Հակոբ Ղազանճյանը, արտիստներ Հարություն Մովսիսյանը, Էմմա Պետրոսյանը, Արամոն:

– Ամենակարեւորն այն է ինձ համար, որ պիեսի ու բեմադրության նյութը վերցված է մեր այսօրվա իրականությունից,– ասաց Հարություն Մովսիսյանը: – Չի կարելի ասել, թե մեր ներկայացումը սոսկ Երեւանի, Հայաստանի իրականությունն է: Աշխարհի բոլոր վայրերում էլ լինում են հոգեկան ողբերգություններ, այնպիսին, որը նկարագրված է «Կեսգիշերին» պիեսում: Ու ամեն մեկս պատասխանատու ենք այդ ողբերգությունների համար: Վտանգ կա, տեսանելի, զգալի վտանգ, որը ներդաշնակ աշխարհի ավերումն է ահազանգում: Աստծո ստեղծած աշխարհը ավերեցինք, դարձրինք մարդկային ստեղծագործության արդյունք: Այդպես չպիտի լիներ: Տեսեք, բեմադրությունում այսպիսի խոսքեր եմ ասում. «Ռեժիսորներն աղավաղում են պիեսները»: Հասկանալի է, որ սոսկ ռեժիսորներին չի վերաբերում, նրանց մասին է, ովքեր ամեն օր, ամեն ժամ բեմադրություններ են անում, մոռանալով, որ իրենք չեն արարիչները: Չի կարելի այսքան մտածել թալանելու, ուտելու, ավերելու մասին: Չի կարելի: Մենք ցանկանում ենք ասել, որ մեր երեխաներին, մեր հետնորդներին պարտավոր ենք թողնել գեղեցիկ, ոգեղեն աշխարհ:

Էմմա Պետրոսյանն ու Արամոն մեր մշակույթի աշխարհում հայտնի են իրենց հեղինակային ինքնուրույն ձեռագրով: Եվ, ահա, նրանց հեղինակած երգերը միահյուսվել են մի պիեսում, որը առաջին հայացքից կարող էր անհարիր թվալ: Սակայն բեմադրության հեղինակ Հակոբ Ղազանճյանը եւ Էմմա Պետրոսյանն ու Արամոն կարողացել են համահունչ մնալ Ժիրայր Անանյանի պիեսի դրամատիկ, կարելի է ասել տագնապող շնչին: Բեմադրությունում մի այսպիսի տեսարան կա. գլխավոր հերոսը թուրքա-արաբա-պարսկական ծորուն, ծեքծեքուն մի երգ է լսում (խելագարված է, ի՞նչ է), իր այս ծեքծեքունով իրեն ու մեզ է դաղում: Բայց գալիս է Էմմա Պետրոսյանն իր զուլալ, հայկական երգի հրաշալի կատարումով ու մաքրում աղբը:

Արամոն իրեն երջանիկ է համարում այս համագործակցության համար: «Մենք ներկայացման մեջ ընդգրկված ենք ոչ թե սոսկ երգիչներ, այլ գործող անձինք,- ասաց նա: - Այս ներկայացման հաջողությունը պայմանավորված է նրանով, որ մեր միջեւ միայն ու միայն սեր էր: Գեներալների բարդույթով տառապող զինվորներ էինք դարձել եւ փորձերի օրերին, եւ ներկայացումների ժամանակ»:

– Մեր համագործակցությունը տեղի ունեցավ հենց առաջին պահից,- ասաց Էմմա Պետրոսյանը: – Սա ինձ համար բոլորովին նոր բեմ էր, նոր որակ իմ ու Արամոյի համար, շատ պատասխանատու բեմ: Ես եւ Արամոն պետք է լրացնեինք գլխավոր հերոսին, լրացնեինք նրա մտորումները, սերը, տվայտանքները, կասկածները, առավոտներն ու կեսգիշերները: Կարծում եմ, որ կարողացանք իրականացնել խնդիրները: Շատ հաճախ համերգային իմ ելույթներից հետո ես ինձ լիովին բավարարված չեմ զգում: Չէի ուզենա ասել, որ այս ներկայացումը ինձ ամբողջական դրական լիցքեր տված ակնթարթ էր, բայց իմ երազած պահերից մեկի իրականացումը եղավ:

Մարդիկ քնում են աշխարհի բոլոր քաղաքներում ու գյուղերում: Եվ իրական կյանքում, եւ երազում մարդուն սերն է պահպանում: Եվ միայն ատելությունն է, որ կայծակնահար է անում մարդուն եւ արթնացնում կեսգիշերին: Ժիրայր Անանյանն ու Հակոբ Ղազանճյանն ահա այս կայծակնահարությունից են տագնապում եւ հուշում են բազմիցս ասվածը՝ «Սերը կփրկի աշխարհը»: Միայն այդպես:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՑՔ

Երկրի առաջին թավջութակը

Մեդեա Աբրահամյանի անվանը կարելի է կցել տարատեսակ մակդիրներ. արդիականության կարկառուն երաժիշտ, թավջութակային գաղտնիքի վարպետ, երաժշտական տեխնիկայի ոգեստեղծ եւ այլն: Բայց այս ամենն անբավարար է, քանզի երաժշտի անհատականության ընդգրկումը չի տեղավորվում բառային բնութագրումների մեջ: Այդ արվեստագետի նշանակությունն ապացուցող միակ արտահայտությունը թերեւս հետեւյալն է. Մեդեա Աբրահամյանը հայ երաժշտական մշակույթի կամերտոնն է:

Նման բնութագիրը տեղին է կեսդարյա լարված աշխատանքի համար: Աբրահամյանը՝ Մոսկվայի կոնսերվատորիայում Մստիսլավ Ռոստրոպովիչի առաջին շրջանավարտը, դարձավ միջազգային մրցույթի դափնեկրի կոչում ստացած առաջին հայ թավջութակահարուհին (դա 1955 թ. Գ. Վիհանոյի անվան մրցույթն էր Պրահայում): Այդ կոնսերվատորիան 1956 թ. ավարտելուց հետո էլ Մեդեայի անվան կողքին մենք մշտապես կարդում ենք «առաջին կատարում»:

Հայկական թավջութակային դպրոցի առաջատար Մեդեա Աբրահամյանն իրավամբ դարձել է հայ երաժշտարվեստի առաջին կատարողը: Մենք նրան պարտական ենք ազգային թավջութակային գրականության զարգացման համար: Վերջին տասնամյակների շատ ստեղծագործություններ գրված են ոչ միայն նրա ինքնօրինակ տաղանդը նկատի ունենալով, այլեւ հատկապես նվիրված են Աբրահամյանին (նման թվով գործեր ձոնված չեն Հայաստանի որեւէ երաժշտի):

Արվեստագետի կատարողական ծիրը՝ նույնիսկ առաջնակարգ կատարողին իսկական արվեստագետից տարբերող երեւույթը, Մեդեա Աբրահամյանի մոտ արտահայտվում է մտածողության, խոստովանանքի եւ էքսպրեսիվ-աչառու արտահայտչականության օրգանական միասնությամբ: Աբրահամյանի արվեստի այդ հիմնարար կողմերը, ինչպես եւ դրանց նախնական ակունքները առկա են արվեստագետի բուն անհատականության մեջ, որն ունի ուժեղ, բարդ, երբեմն էլ անպաշտպան, բայց միշտ վառ եւ համոզիչ խառնվածք:

Աբրահամյանի արվեստի մտածողությունն ի հայտ է գալիս տարբեր մակարդակներում: Նախ եւ առաջ դա նվագացանկի արտասովոր բազմազանությունն է, ուր մտել են թավջութակի համար գրված գրեթե բոլոր նշանակալի ստեղծագործությունները: Վերջին երեք հարյուրամյակների կոմպոզիտորների գործերից կազմված տարբեր ոճային ծրագրերն Աբրահամյանը համերգներում կատարել է ամբողջ աշխարհում, դրանք ձայնագրված են ձայնասկավառակների վրա, մտել են հայկական ռադիոյի եւ հեռուստատեսության ֆոնդի մեջ: Բայց ոճային բազմազանությունը ոչ թե ինքնանպատակ է, այլ Աբրահամյանին բնորոշ լայն բազմաշերտ մտածողության ձգտման դրսեւորում:

Մտածողության հակումը ի հայտ է գալիս նաեւ թավջութակահարուհու կատարողական բուն ոճի մեջ: Իր գեղարվեստական ինտելեկտով նա խոշորացնում է կատարվող ստեղծագործության միտքն ու գաղափարը, դրանում առանձնացնում գլխավորը, ընդհանրացնողը: Ընդսմին հղկվածությունը, մանրամասների նրբակերտ մատուցումը ենթարկված են ստեղծագործության հիմնական խնդրին: Այդ մանրամասներում, ի թիվս այլ բաների, դրսեւորվում են գործիքի տեմբրային հնարավորությունները, հնչյունային ու տեմբրային երանգավորման նրա զարմանալի ունակությունը, որի շնորհիվ ստեղծագործությունն ստանում է նոր հնչողություն:

Մեդեա Աբրահամյանին բնորոշ է կատարողի թերեւս ամենաարժեքավոր հատկանիշը՝ ստեղծագործությունը դարձնել «իրենը», ունկնդիրներին բացահայտորեն եւ անմիջականորեն ցուցադրել երաժշտության հանդեպ իր անձնական վերաբերմունքը: Խոսել ոչ միայն հեղինակի, այլեւ իր կողմից եւ իր մասին՝ ահա Աբրահամյանի արվեստի խոստովանանքային եւ անկեղծ բնույթի այն մոտիվները, որոնք ջերմ

արձագանք են գտնում ունկնդիրների տարբեր լսարաններում:

Երեւանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայում իր դասավանդման երկար տարիներին նա դաստիարակել է մի շարք երաժիշտների, որոնք աշխատում են Հայաստանում եւ արտերկրում: Նա մի քանի տարի հանդես է եկել Ա. Խաչատրյանի անվան լարային քառյակի կազմում, մասնակցել է մի շարք միջազգային փառատոների, այդ թվում «Պետերբուրգի պալատներ» եւ «Հակադրություններ» փառատոներին: Հիշյալներից վերջինում՝ Լվովի արդի երաժշտության փառատոնում նա ավանդաբար նվագեց իր երկրի եւ փառատոնի տերերի երաժշտությունը:

Հայաստանի համար փորձությունների ծանր ժամանակաշրջանում հանրապետության ժողովրդական արտիստուհի, պետական մրցանակի դափնեկիր պրոֆեսոր Մեդեա Աբրահամյանը մնաց հայրենիքում: Իր գործընկեր երաժիշտների հետ նա արիաբար կրեց ցուրտ ու սովյալ ժամանակների ծանրությունները, որոնց համար պետք է պատասխան տան նրանք, ովքեր անտարբեր են ազգային մշակույթի կորիֆեյների ճակատագրի հանդեպ: Մշակույթը նրանց համար եղել է լոկ դիվանագիտության հնչուն մանրադրամ, իսկ մշակույթի նվիրյալները՝ մանեկեններ...

Մինչդեռ մեզ համար Մեդեա Աբրահամյանը երկրի առաջին թավջութակն է, որն արվեստի միջոցով մեզ հաղորդակից է դարձնում մարդկային ոգու բարձունքներին:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ
Արվեստագիտության դոկտոր

«Ես նկարում եմ առանց մտածելու, թե ինչ ոճ, մասնագիտական ուղղում կստանամ»

Մարտի 7-11-ին Թեքեյան մշակութային կենտրոնում կազմակերպվել էր երիտասարդ նկարչուհի Մինայի գործերի ցուցահանդեսը:

Ներկայացված էին նրա ուսանողական տարիների մի քանի կտավներ եւ հիմնականում վերջին երկու տարվա աշխատանքները: Գեղանկարչական ու գրաֆիկական այդ գործերը տաք եւ ուժեղ տրամադրություն էին ստեղծել սրահում ու ամփոփում էին բնապատկերներից մինչեւ մարդու տարբեր հոգեվիճակների արտահայտություններ՝ վանգոգյան ձմեռ, իթեւանյան բնապատկեր, գողի դիմակ, ինքնադիմանկար: Վերջինի մասին մեզ հետ խոսելիս՝ Մինան նշեց, թե սա մեկ ընդհանուր շարքի մեջ պիտի դիտել նկարչուհուն աշխատելու պահին եւ արվեստանոցը պատկերող գեղանկար-կոմպոզիցիաների հետ, որոնցով ամբողջանում է նկարչի կերպարի պատկերումը:

Սա Մինայի առաջին անհատական ցուցահանդեսն էր, սակայն խմբակային ցուցահանդեսների նկարչուհին շատ անգամներ է մասնակցել: Այսուհետ իր անելիքների վերաբերյալ Մինան ասաց, թե անհատական հաջորդ ցուցահանդեսը կկայանա այն ժամանակ, երբ նոր էքսպոզիցիայի համար կտավներ կունենա, այսինքն՝ ոչ շատ շուտով: Մինան խոսում էր այս մասին խորը լրջությամբ, ու իր գործի, ցուցահանդեսների, սրանց դիտողների հանդեպ հարգանքը եւ այդ լրջությունը պատկառանք էին առաջացնում:

Եվ վստահություն, որ մենք դեռ կտեսնենք ու բազմաթիվ անգամներ Մինայի նոր գործերը:

Լ. Գ.

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

Մարզական

Այն բանից հետո, երբ Մոլդովայի ընտրանին 2-0 հաշվով հաղթեց Մալթայի հավաքականին, եզրափակիչի ուղեգրի հարցը պետք է վճռվեր հաշվետու խաղում: Ընդ որում, հաջողության հասնելու համար հայ պատանիներին անհրաժեշտ էր մոլդովացիներին հաղթել 2 գնդակի տարբերությամբ: Անկեղծ ասած, Մալթայի հավաքականի հետ խաղը դիտելուց հետո անձամբ ես չէի հավատում մեր պատանիների հաջողությանը: Խաղը ցույց տվեց, որ առաջադրանքը կատարելը մեր ֆուտբոլիստների ուժերից վեր էր: Ճիշտ է, նրանք բավական ակտիվ սկսեցին հանդիպումը՝ ձգտելով որքան հնարավոր է

Հայաստան-Մոլդովա՝ 1-2 (0-2)

Արարատ, «Արաքս» մարզադաշտ, 9 մարտի:

Մրցավար՝ Անդրեյ Շանդոր (Ուկրաինա):

Հայաստան- Ստեփան Ղազարյան, Անդրանիկ Թադեւոսյան, Կարեն Ստեփանյան, Արտակ Շահինյան, Սերգեյ Բաղդասարյան, Արմեն Պետրոսյան, Արմեն Տիգրանյան (Արման Անդրեասյան, 27), Արամ Հովհաննիսյան, Արա Հովհաննիսյան, Էդուարդ Հարությունյան (Արեգ Ավագյան, 54), Կարեն Նազարյան (Արման Ղազարյան, 23):

Մոլդովա- Անդրիան Նեգայի, Նիկոլայի Օրլովշչի, Ալեքսանդրու Վլասով, Սեմյոն Բուլգարու, Վլադիմիր Ուրսու, Անդրեյի Կարա, Ալեքսանդր Էպուրեանու (Անատոլի Բոստեան, 79), Ալեքսանդրու Լուսանջի, Դենիս Կալինկով (Վիտալի Մանալիու, 78), Մաքսիմ Ֆրանկուս, Ալեքսանդր Չիլսիս:

Գոլերը խփեցին Չիլսիսը (20), Կալինկովը (23), Պետրոսյանը (79): 78-րդ րոպեին դաշտից հեռացվեցին Արամ Հովհաննիսյանն ու Մանալիուն: Զգուշացվեցին Բաղդասարյանը, Էպուրեանուն, Կալինկովը, Անդրեասյանը:

Երբ բացակայում է ֆուտբոլային գրագիտությունը

Ֆուտբոլային մրցաշրջանը դեռ չսկսված, հայ ֆուտբոլասերները հերթական հիասթափությունն ապրեցին: Ֆուտբոլի ՀՀ պատանեկան հավաքականը ոչ միայն չկարողացավ Եվրոպայի առաջնության եզրափակիչի ուղեգիր նվաճել, այլեւ եվրոպական ոչ ուժեղ հավաքականների հետ մրցավեճում եզրափակեց ընտրական 9-րդ խմբի մրցաշարային աղյուսակը: Իսկ գլխավորը մեր պատանիների ցուցադրած անկազմակերպ ու անորակ խաղն էր, ինչն արդար դժգոհությունից բացի, նաեւ որոշ հարցեր առաջացրեց՝ ինչպիսի՞ սկզբունքով էր կազմավորվել հավաքականը (եթե կարելի է դա հավաքական համարել) եւ արդյոք իրո՞ք ուժեղագույններն ու արժանիներն էին ընդգրկվել թիմում:

շուտ հասնել հաջողության, սակայն, ինչպես նախորդ խաղում, այս անգամ էլ գրոհները հախուռն էին, տեխնիկական խոտանը՝ բարձր: Ուժեղ քամին էլ լրացուցիչ դժվարություններ էր ստեղծել մրցող թիմերի համար: Մոլդովացիները հիմնական ուշադրությունը կենտրոնացնելով պաշտպանությանը, գրագետ գործողություններով բավական սուր հակագրոհներ էին ձեռնարկում: Դրանցից առաջինն էլ հաջողություն բերեց մրցակցին: Խաղի 20-րդ րոպեին թիկունքով դեպի դարպասը կանգնած Չիլսիսն ընդունեց գնդակը, շրջվեց եւ դիպուկ հարվածով այն ուղարկեց դարպասի վերին անկյունը: Բաց թողած գոլից դեռ ուշքի չեկած, մեր հավաքականի դարպասում 3 րոպե անց 2-րդ գնդակը հայտնվեց: Այս անգամ գրագետ գործեց մոլդովացիների ավագ Կալինկովը, որը ձախ եզրից ստանալով ճշգրիտ փոխանցում, պաշտպանի հետ պայքարում ավելի արագ կողմնորոշվեց եւ ընթացքից գրավեց դարպասը: Առանց այն էլ դժվարին կացության մեջ գտնվող մեր հավաքականի վիճակն անհույս դարձավ: Ուղեգրի հարցը, փաստորեն, արդեն վճռված էր: Ճիշտ է, ընդմիջումից հետո դաշտի տերերը շարունակում էին դարպասը գրավելու ուղիներ փնտրել: 62-րդ րոպեին քամու օգնությամբ Արա Հովհաննիսյանը մեն-մենակ հայտնվեց դարպասի դիմաց, սակայն վրիպեց: 5 րոպե անց Պետրոսյանի գլխի հարվածից հետո դարպասապահը փրկեց դրությունը: Խաղավերջում խաղը իրադրությու-

նում մեր թիմին վերջապես հաջողվեց խփել «հեղինակության գոլը», սակայն դա ընդհանուր տխուր պատկերը չփոխեց: Իսկ գոլից քիչ առաջ պարզապես խուլիգանական արարք թույլ տվեց վա՜յ-ֆուտբոլասերներից մեկը՝ քարով հարվածելով դաշտի եզրին կանգնած հյուրերի մարզչին:

Այսպիսով, Մոլդովայի ընտրանին իրավունք ստացավ մասնակցելու այրիլի վերջին Դանիայում կայանալիք Եվրոպայի առաջնությանը: Իսկ Հայաստանի հավաքականի խաղը տխուր խորհրդածությունների առիթ տվեց: Թվում էր, թե մեր ֆուտբոլիստները սեփական հարկի տակ կկարողանան գերազանցել ոչ այնքան ուժեղ մրցակիցներին: Սակայն ստեղծված հիանալի առիթը չօգտագործվեց: Ֆուտբոլի ֆեդերացիայի ղեկավարությունը պետք է լրջորեն քննարկի եւ վեր հանի այս անհաջողության պատճառները՝ անհրաժեշտ հետեւություններ կատարելով հետագայի համար: Այլապես հայկական ֆուտբոլի հետընթացը դեռ երկար կշարունակվի: Շատ է խոսվում մանկապատանեկան ֆուտբոլի զարգացման մասին: Պատանեկան հավաքականի ելույթները մեկ անգամ եւս վկայեցին այս բնագավառում տիրող անմխիթար վիճակի մասին: Եթե այսօր մեր պատանիներից լավագույններն ի վիճակի չեն հավասար պայքար մղելու Մալթայի եւ Մոլդովայի իրենց հասակակիցների հետ, ապա իրոք պետք է լրջորեն մտահոգվել ֆուտբոլային հերթափոխի մասին:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Մոլդովա	**2**	**2**	**0**	**0**	**4-1**	**6**
2. Մալթա	2	1	0	1	1-2	3
3. Հայաստան	2	0	0	2	1-3	0

Հաղթական վերջաբան

Շվեդ բիաթլոնիստուհի Մագդալենա Ֆորսբերգը հաղթող ճանաչվեց Օստերսունդում անցկացված աշխարհի գավաթի հերթական փուլում՝ լավ նվեր մատուցելով իր երկրպագուներին մեծ սպորտին հրաժեշտ տալուց առաջ: Ֆորսբերգը պատրաստվում է ավարտել իր ելույթները մեծ սպորտում, որում բազում հաղթանակներ է տարել: Նրան է պատկանում յուրօրինակ ռեկորդը բիաթլոնում կանանց եւ տղամարդկանց շրջանում. Մագդալենան աշխարհի գավաթի խաղարկության փուլերում 41 հաղթանակ է տոնել: Նա 6 մրցաշրջան անընդմեջ անպարտելի էր: Սոլթ Լեյք Սիթիի օլիմպիական խաղերում նրան չհաջողվեց հաղթել, սակայն առանց մեդալների նա տուն չվերադարձավ:

«Յանգ Բոյզի» առաջին պարտությունը

Շվեյցարիայի ֆուտբոլի առաջնության երկրորդ փուլում հաջող մեկնարկած «Յանգ Բոյզը», որում հանդես են գալիս Արթուր Պետրոսյանն ու Հարություն Վարդանյանը, 4-րդ տուրում առաջին պարտությունը կրեց՝ հյուրընկալվելիս 0-2 հաշվով զիջելով առաջին տեղում ընթացող «Բազելին»: Վերջինս 25 խաղից հետո 31 միավորով շարունակում է գլխավորել աղյուսակը: Այս պարտությունից հետո «Յանգ Բոյզը» 2-րդ տեղից նահանջեց 4-րդ հորիզոնական (23 միավոր): Թիմին շրջանցեցին 24 միավոր վաստակած «Գրասհոպերսն» ու «Սերվետը»: «Գրասհոպերսը» 3-0 հաշվով հաղթեց «Ցյուրիխին», իսկ «Սերվետը» ոչ-ոքի (2-2) խաղաց «Սենտ Գալենի» հետ:

Չորսից երեքը հայտնի են

Հայտնի դարձան Անգլիայի գավաթի կիսաեզրափակչի 3 մասնակիցները: Պայքարը կշարունակեն «Չելսին», «Միդլսբրոն» ու «Ֆուլհեմը»: «Չելսին» 4-0 հաշվով ջախջախիչ պարտության մատնեց «Տոտենհեմին»: «Միդլսբրոն» էլ «Էվերտոնին» հաղթեց խոշոր հաշվով (3-0): «Ֆուլհեմը», որին մարզում է Ժան Տիգանան, «Բրոմվիչի» նկատմամբ հաղթանակի հասավ շնորհիվ 47-րդ րոպեին ֆրանսիացի Ստիվ Մառլեի խփած միակ գոլի:

Կիսաեզրափակչի չորրորդ մասնակիցը պետք է հայտնի դառնա «Նյուքասլ»-«Արսենալ» հանդիպման վերախաղարկման ժամանակ: Թիմերի առաջին հանդիպումը կողմերից ոչ մեկին առավելություն չէր բերել (1-1):

ՇԱԽՄԱՏ

Կասպարովի հերթական հաղթանակը

Շախմատի աշխարհի 13-րդ չեմպիոն Գարրի Կասպարովի վստահ հաղթանակով ավարտվեց Լինարեսի գերմրցաշարը: Դա այդ մրցաշարերում Կասպարովի 10-րդ անընդմեջ հաղթանակն էր, ինչը մեկ անգամ եւս վկայում է, որ նա աշխարհի ուժեղագույն շախմատիստն է: Հատկանշական է, որ լավագույնը ճանաչվելու հարցում վճռորոշ դեր խաղաց նախավերջին տուրում աշխարհի ներկայիս չեմպիոն Ռուսլան Պոնոմարյովի նկատմամբ Կասպարովի տոնած հաղթանակը: Իսկ ավարտական տուրում Կասպարովն ընդամենը կես ժամում ստիպեց անձնատուր լինել սպիտակներով խաղացող Ալեքսեյ Շիրովին: Այդ պարտիայում Կասպարովն իր շախմատային գործունեության ընթացքում առաջին անգամ ընտրեց Սվեշնիկովի տարբերակը: Թեեւ Շիրովը նորույթ կիրառեց, սակայն չկարողացավ խուսափել պարտությունից: Կասպարովի հաղթանակն օրինաչափ է: Նա վստահ անցկացրեց ողջ մրցաշարը՝ չկրելով ոչ մի պարտություն: Կասպարովը հատկապես ուժեղ խաղաց երկրորդ շրջանում՝ տանելով 3 հաղթանակ: 12 հնարավորից նա վաստակեց 8 միավոր՝ 1,5 միավորով առաջ անցնելով 2-րդ տեղը զբաղեցրած Ռուսլան Պոնոմարյովից: Վերջինիս համար այդ արդյունքն, անկասկած, պետք է հաջողություն համարել: Ավարտական տուրում Պոնոմարյովը ոչ-ոքի խաղաց Անանդի հետ: Ադամս-Իվանչուկ պարտիայում էլ մրցակիցները խաղաղ դաշն կնքեցին: 3 շախմատիստներ՝ Ադամսը, Անանդը, Իվանչուկը, վաստակեցին 6-ական միավոր եւ բաժանեցին 3-5-րդ տեղերը: Հաջորդ տեղերում են Վալյեխոն (5 միավոր) եւ Շիրովը (4,5):

«Հայքն» ամրապնդում է դիրքերը

Ֆուտզալի ՀՀ առաջնության 5-րդ տուրում միանձնյա առաջատար Երեւանի «Հայքը» նոր հաղթանակ տոնելով՝ ամրապնդեց դիրքերը: Ճիշտ է, այս անգամ հաջողության հասնելու համար «Հայքից» շատ ջանքեր պահանջվեցին: Առաջատարներից մեկին՝ Վանաձորի «Գուգարքին» «Հայքը» պարտության մատնեց նվազագույն հաշվով (4-3): 5 տուրից հետո «Հայքը» 15 միավորով շարունակում է ընթանալ առաջին տեղում: 12 միավորով 2-րդ հորիզոնական տեղափոխվեց «Պոլիտեխնիկը», որը խոշոր՝ 17-2 հաշվով հաղթեց «Աջափնյակին»: Հաղթողներից արդյունավետությամբ աչքի ընկան Կարեն Միքայելյանն ու Սերգեյ Հայրաբամյանը, որոնք խփեցին 4-ական գոլ: «Քոլեջին» դեռեւս չի հաջողվում միավոր վաստակել: Թիմը 5-րդ անընդմեջ պարտությունը կրեց՝ զիջելով «Գյումրիին» (2-10): «Գավառը» 10-5 հաշվով հաղթեց «Դավթաշենին», որի կազմում բոլոր 5 գոլերն էլ խփեց Գեւորգ Սիմոնյանը: Միակ ոչ-ոքի արդյունքը գրանցվեց «Արաքս»-«Յունիքս» խաղում (4-4):

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Բերեզովսկին ու Սարգսյանը նշեցին նորամուտը

Մեկնարկեց ֆուտբոլի Ռուսաստանի պրեմիեր-լիգայի առաջնությունը: 16 թիմեր սկսեցին մրցավեճը չեմպիոնի կոչման համար: ՌԴ իննակի չեմպիոն Մոսկվայի «Սպարտակը» սեփական հարկի տակ այդպես էլ չկարողացավ գտնել «Ռոստսելմաշի» դարպասի բանալին: Խաղն ավարտվեց ոչ-ոքի (0-0): Մոսկվայի «Դինամոյի» կազմում նորամուտը հաջող էր Ռոման Բերեզովսկու համար, որը Վոլգոգրադում «Ռոտորի» հետ խաղում դարպասը պահեց անառիկ: Ճիշտ է, նրա թիմակիցներն էլ չկարողացան դառնալ գոլի հեղինակ: Նոր մրցաշրջանում իր գոլերի թիվը բացեց ՀՀ հավաքականի եւ «Սատուրնի» հարձակվող Անդրեյ Մովսիսյանը: Յարոսլավլում 75-րդ րոպեին «Շիննիկի» դարպասը խփած նրա գնդակն ամրապնդեց թիմի հաղթանակը (3-1): Իսկ ահա, Սարգիս Հովսեփյանի համար առաջնության մեկնարկն անհաջող էր. «Զենիթը» հյուրընկալվելիս 0-2 հաշվով զիջեց «Անժիին»: «Կռիլյա Սովետովը», որտեղ հանդես է գալիս Կարեն Դոխոյանը, ոչ-ոքի (1-1) ավարտեց խաղը «Ուրալանի» հետ: Վերջինիս հետ պայմանագիր է կնքել Կիեւի «Դինամոյի» նախկին դարպասապահ Ալեքսանդր Ֆիլիմոնովը: Մոսկվայի «Տորպեդոյում» իր նորամուտը նշած Ալբերտ Սարգսյանի համար մեկնարկը հաջող ստացվեց. Սեմշովի խփած գոլի շնորհիվ մոսկվացիները հաղթեցին «Սոկոլին»: Ամենաարդյունավետը ԲԿՄԱ-ի ֆուտբոլիստներն էին, որոնք չորս անպատասխան գնդակ խփեցին «Տորպեդո-ԶԻԼ»-ի դարպասը: ՌԴ փոխչեմպիոն Մոսկվայի «Լոկոմոտիվը» սեփական դաշտում 1-0 հաշվով հաղթեց «Ալանիային»:

«Միկան» փորձարկում է ուժերը

Ադլերում ուսումնամարզական հերթական հավաքն անցկացնող «Միկան» մարզումներին զուգահեռ փորձարկում է ուժերը ստուգողական խաղերում: Մեր թիմը Չելյաբինսկի «Լուկոյլին» զիջեց 0-1 հաշվով: «Միկան» Երեւան կվերադառնա մարտի 16-ին՝ մինչ այդ անցկացնելով եւս մեկ խաղ:

Հայտարարություն

«Ալիք» արհմիությունը, մտահոգ լինելով ազգաբնակչության առողջության բարելավման եւ առողջապահական համակարգի առողջացման խնդիրներով, դիմում է առողջապահության ոլորտի բոլոր այն աշխատակիցներին, ովքեր այս խնդիրների լուծման համար ունեն գործնական առաջարկություններ եւ պատրաստ են աջակցելու մեզ:

Զանգահարեք մեզ, ժամը 10:00-18:00-ը:

Այցելեք մեր գրասենյակ ս. թ. մարտի 15-ին, 19-ին, 22-ին, ժամը 18:30-ին:

Մեր հասցեն՝ ք. Երեւան, Եզնիկ Կողբացի 50ա, հեռախոս/ֆաքս՝ 53-64-81, էլ. փոստ՝ alikconf@freenet.am

«ԱԼԻՔ» ԱՐՀՄԻՈՒԹՅԱՆ ԱՐՀԿՈՄԻՏԵ

ՄԵԾ ՊԱՍ

Շարունակվում է Մեծ պասը, որը սկսվել է փետրվարի 11-ին եւ կավարտվի Զատիկով (մարտի 31-ին): Պասը հոգեւոր եւ ֆիզիկական մաքրման խիստ կանոնակարգված յոթ շաբաթ է: Մեծ պասի ժամանակ արգելված էին կենդանական մթերքները, ուտում էին բուսական կերակուրներ, օգտագործում՝ բուսական յուղեր: Անցյալում պասը խախտելը ծանր մեղք էր համարվում: Ավանդությունը պատմում է, որ մի օր մտքերի մեջ խորասուզված Նարեկացուն չարակամ կրոնավորները բռնում են «հանցանքի» մեջ: Նա մոռացել էր, որ սկսվել է Մեծ պասը, իսկ իր սեղանին դրված էին երկու խորոված աղավնի: Նարեկացին զգալով պահի լրջությունը, ձեռքերը պարզում է երկինք եւ բացականչում. «Ո՜վ ամենակարող Աստված, քո զորությամբ փրկիր ինձ այս նեղ կացությունից, դու գիտես, որ անմեղ եմ, դիտավորություն չկա իմ արարքի մեջ, մոռացել եմ, որ այսօր Մեծ պահքն է, ցույց տուր քո փրկչի ուժը, այնպես արա, որ այս թռչունները թեւեր առնեն եւ թռչեն...»: Ի զարմանս չարակամ կղերականների, աղավնիները թեւեր են առնում եւ թռչում:

Ըստ մի այլ ավանդության, մի մարդ, իր բոլոր մեղքերը՝ գողությունը, զրպարտությունը, սուտ վկայությունն ու սուտ երդումը քահանային խոստովանելուց հետո կանգ է առել եւ լալով հրաժարվել իր ամենամեծ մեղքը խոստովանելուց: Քահանայի ստիպելուց հետո հեկեկալով ավելացրել է, թե Մեծ պասին յուղի երեսին դրած հացից մի կտոր կերել է:

▼▼▼

Մեծ պասի խորհրդանշական ճաշատեսակը մախոխ ապուրն է: Լավ եփած եւ սառած կորկոտը շաղախում էին թթխմորով եւ լցնում կարասը՝ թողնելով, որ թթվի: Ոմանք էլ թթխմորով շաղախված կորկոտից գնդեր էին շինում եւ չորացնում: Անհրաժեշտության դեպքում ջրով բացում էին: Պասի ընթացքում այնքան շատ էին մախոխ ապուր ուտում, որ այդ ուտելիքին հրաժեշտ տալու մասին էին երազում:

▼▼▼

Մեծ պասի առաջին օրը թխում էին յոթ անալի բաղարջ՝ ի նշան պասի յոթ շաբաթների: Իսկ տան առաստաղից կախում էին մի խոշոր սոխ՝ վրան պասի յոթ շաբաթը խորհրդանշող յոթ փետուր ցցելով: Դա Մեծ պասը հսկող «ակլատիզն» էր, որը Հայաստանի շատ շրջաններում մի փայտե ծերունու տեսքով տիկնիկ էր, որի ոտքին խրում էին վերոհիշյալ սոխը: Ակլատիզ-Պաս պապը օդում ճոճվելով անընդհատ հիշեցնում էր պասի մասին, դրանով վախեցնում էին երեխաներին, որպեսզի ուտիսի կերակուրներ չուտեն:

Երբ Մեծ պասը կիսվում է, սկսում է «Միջինքի» արարողությունների շրջան: Առաջին օրը (չորեքշաբթի) երեկոյան նշանվածները միմյանց ծեքով բաղարջ էին ուղարկում: Այդ օրը բոլորի տանը բաղարջ էր թխվում, որի մեջ որեւէ փոքրիկ առարկա էին դնում: Բաղարջը կոչվում էր միջունք կամ կլոճ եւ իր նշանակությամբ հավասարվում էր տարի հացին, այսինքն ում բաժնում հայտնվեր նշանը (կոճակ, ուլունք եւ այլն), նա էլ բախտավոր կլիներ:

Միջինքը, պասը կիսելով, ավետում է գարնան գալուստը: Դաշտերն սկսում են կանաչել, մարդիկ սկսում են դաշտ գնալ զբոսնելու:

Միջինքից հետո, պասի հինգերորդ շաբաթվա սկզբին տանտիրուհիները մի ամանի մեջ գարի կամ ոսպ էին ցանում, որպեսզի ծլած կանաչի շուրջը Զատիկին կարմիր ձվեր շարեին եւ դնեին սեղանին:

Ա. Ա.

ՎՏԱՆԳԱՎՈՐ ՌԵԳԲԻ

Մի բրիտանացի վերջերս որոշել է մաքրել խորդանոցն ավելորդ իրերից եւ կարգուկանոն հաստատել այնտեղ: Ցաքուցրիվ իրերի մեջ նա գտել է գնդականման մի բան եւ ոգեւորված կանչել երկու որդիներին, որոնք անմիջապես սկսել են «գնդակով» ռեգբի խաղալ՝ այն օդ շպրտելով եւ իրար փոխանցելով: Թե ինչով էին ռեգբի խաղում երեխաները հայրիկի հետ՝ պարզում է ընտանիքին հյուր այցելած բարեկամը, որը նախկինում զինվորական էր եղել: Գտնված «գնդակը» գործող պայթուցիկ էր, որն ամեն րոպե կարող էր պայթել:

Բրիտանացին պատմել է «Միրոր» թերթին. «Սկզբում կարծեցի, թե դատարկ մի բան է, բայց իրականում այն կավերեր ամբողջ բակն ու փողոցը: Ռեգբիի գնդակ էինք դարձրել մի բան, որը եթե ուժգին սեղմեինք հատակին՝ անմիջապես կպայթեր: Պարզապես անկարող եմ մտածել այդ մասին»:

Մասնագետների օգնությամբ ոստիկանությունը «գնդակը» պայթեցրել է մոտակա աղբանոցի տարածքում:

Ռ. Պ.

ՀԱՅԵՐԻ ԱՌԱՋԻՆ ՏԻԵԶԵՐԱԳՆԱՑԸ

Աստղագիտության եւ տիեզերագիտության ասպարեզում հայ գիտական մտքի դերը խիստ ակնհայտ էր՝ հատկապես ԽՍՀՄ տարածքում: Հայտնի են ականավոր հայ գիտնականների անունները, առանց որոնց տիեզերագիտության եւ տիեզերքի նվաճման գործում ԽՍՀՄ-ը նման առաջընթաց չէր ունենա:

Կբավականացնի գեթ մի քանի անունների սահմանափակ թվարկումը՝ Վիկտոր Համբարձումյան, Աբրահամ եւ Արտեմ Ալիխանյաններ, Նորայր Սիսակյան, Գրիգոր Գուրզադյան եւ այլք:

Սակայն, ցավոք, այդ ոչ-սովորական վաստակը բնավ հնարավորություն չընձեռեց եւ իրավասու չդարձրեց հայությանը՝ ունենալու գեթ մեկ տիեզերագնաց:

Հայը (համաձայն ԽՍՀՄ պաշտոնական ոչ-հայամետ կեցվածքի) իրավունք չուներ ունենալու ազգային նման հերոս «վերեւներում» հեղինակավոր անձ: Իսկ տիեզերագնացն աներկբայորեն հեղինակություն էր: Մեկ էլ տեսար ինչ-որ բան ասեր կամ աներ, որը կարող էր Տիգրոն-Մոսկվայի սրտովը չլիներ:

Հայտնի է այս բնագավառում սփյուռքահայության ակնառու ներդրումը եւս, թեեւ, ըստ ամենայնի, ոչ բոլոր անուններն են բացահայտված՝ ոլորտի հույժ գաղտնագրվածության պատճառով:

Հարկ է պատշաճը հատուցել Բեյրութի Հայկազյան քոլեջի դասախոսական եւ ուսանողական կազմին, պրոֆ. Մանուկ Մանուկյանի ղեկավարությամբ, որը 1960-ականների սկզբներին իրար հետեւից արձակեցին իրենց ձեռքով պատրաստած երկրի արհեստական արբանյակներ՝ «Սեդար-1», «Սեդար-2» եւ «Սեդար-3» (հասկանալի է՝ սեդար-կեդրը մայրին է՝ Լիբանանի խորհրդանշանը): Հատկապես կարեւոր էր «Սեդար-3»-ը, որը երկրի շուրջը մեկ լրիվ շրջապտույտ գործելով՝ ընկավ նախանշված գոտի Միջերկրական ծով՝ Կիպրոսի եւ Լիբանանի միջեւ:

Հետաքրքրականն այն է, որ դրանով հայ ժողովուրդը ԽՍՀՄ ժողովուրդներից, ամերիկացիներից, չինացիներից ու անգլիացիներից հետո հինգերորդն է, որ արձակել է արհեստական արբանյակ:

Ինչպես հայտնի է, «Սեդար»-ների ստեղծագործական գրեթե ողջ կազմը եւ ղեկավար Մանուկ Մանուկյանը հրավիրվեցին ԱՄՆ ու իրենց առկա եւ պոտենցիալ կարողություններով ծառայեցին ամերիկյան տիեզերական հետազոտությունների կենտրոն ՆԱՍԱ-ին: Այստեղ հայերն իրագործեցին կապի առաջին արբանյակի արձակումը՝ Արմեն Կանդայանի տեխնիկական ծրագրով ու անմիջական ղեկավարությամբ:

Ամերիկյան նվաճումներում անուրանալի է նաեւ ակադեմիկոս Վազգեն Բարսեղյանի վաստակը: Սակայն ընթերցողներին պետք է ներկայացնել նաեւ հայ ազգային հերոսին, որին կերտել է նույն ՆԱՍԱ-ն, զուգահեռ արժանին հատուցելով հայոց վաստակին:

Ուղիղ 13 տարի առաջ, այսինքն 1989 թ. մարտի 13-ին ամերիկյան «Դիսկովերի» եռաստիճան հրթիռով միջմոլորակային տարածք դուրս բերվեց տիեզերական փորձակայան, որը ղեկավարում էր առաջին հայ տիեզերագնաց, աստղանավորդ Ջեյմս Բաղյանը: Բացի այդ, «Դիսկովերի» մայր հրթիռից արձակվեց 2,5 տոննանոց «Ղելսա-ռելայ» կապի արբանյակ, որն ուներ ժամանակի արեւահայաց ամենահզոր՝ 18 մետրանոց ալեհիր-ալեհավաքը:

Երեսունվեցամյա հայորդին ծնունդով Ֆիլադելֆիայից էր: Հայրը՝ Ֆիլիպը, երկրորդ աշխարհամարտին մեծ փառքի էր հասել ճապոնական օդուժի դեմ խաղաղօվկիանոսյան ծովամարտերում: Իսկ Ջեյմսի պապը՝ Գեւորգ Բաղյանը, դարաբաղցի էր՝ պատմական Բաղքից եւ անցած դարասկզբին, ճակատագրի բերումով, Արցախ-Ղարաբաղից փոխադրվել էր Տրապիզոն: Սակայն այս պատմության ամենահետաքրքրական դրվագն այն է, որ տիեզերանավի արձակման վեցերորդ օրը՝ 1989 թ. մարտի 18-ի կեսօրին, ԽՍՀՄ «Մայակ» ռադիոկայանով հնչեց Ջեյմսի ձայնը: «Կոմսոմոլսկայա պրավդա» թերթի թղթակից Ալեքսանդր Սվիստունովի՝ ուղիղ եթեր արձակված կարճառոտ հարցազրույցին հաջորդեց վերջին հարցը. «Միստր Ջեյմս, ի՞նչ կուզեիք ասել սովետական ռադիոլսողներին», եւ նա ասաց. «Ես հայ եմ», որը Ա. Սվիստունովն անգլերենից «թարգմանեց». Այո, վերեւում եմ»:

ԱՐԹՈՒՐ ՆԱՎԱՍԱՐԴՅԱՆ

NGO STRENGTHENING PROGRAM
World Learning/Armenia
ՀԿ ՀԶՈՐԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ
Համաշխարհային ուսուցում/Հայաստան

Position open at World Learning Armenia

The **World Learning/ NGO Strengthening Program** in Armenia, funded by the United States Agency for International Development (USAID), concentrates on increasing the organizational capacity of the NGO (Non-governmental Organization) sector in Armenia. World Learning currently announces a vacancy for the position of a **chief accountant**.

RESPONSIBILITIES:

1. Office accounting
- Maintain accounts as required under Armenian law, includes:
  - i. Monthly Tax calculations and remittances
  - ii. Official Government cash book
  - iii. Maintain general ledger under Armenian accounting system.
  - iv. Periodic Financial reports preparation and submission
- Review payment requests for accuracy and prepare check vouchers for signature
- Oversee office cash and accounts of regional offices
- Process staff payroll and taxes

2. Office administration
- Oversee procurement and purchasing (subject to Finance Manager approval)
- Legal affairs: leases, registration issues
- Supervise administrative staff
- Draw up employment contracts and other necessary agreements

REQUIRED QUALIFICATIONS:
- Advanced degree in accounting or finance
- Minimum three to five years of experience in accounting and management, preferably in an international organization
- Understanding and practical application of accounting and financial requirements of Armenian tax laws.
- Excellent knowledge of Armenian and English, Russian would be a plus. (Working language of the program is English.).

Interested candidates should submit curriculum vitae (CV) stating the position applied for and names of three professional references in hard copy **no later than 5 PM on 18 March 2002** to World Learning's Yerevan office at **24 Moskovyan St, apt. 1.** Candidates may consult the web site http://www.worldlearning.am for more information. Only short listed candidates will be consulted.

TAXI Liza

Фиксированные цены до аэропорта.
Предоставляются водители для вождения ваших машин
1 км- 70 драм
КРУГЛОСУТОЧНО
Машина подъедет к клиенту бесплатно
Музыкальный заказ на radio VAN FM 103.0
☎ 540044

"РАДИО ВАН" "РАДИО ВАН" "РАДИО ВАН" "РАДИО ВАН" "РАДИО ВАН" "РАДИО ВАН"

RADIO VAN FM 103

Проект радиостанции "РАДИО ВАН" FM 103.0
"Золотая Лира"
конкурс на лучшую армянскую песню года

Каждую неделю популярные ведущие "Радиостанции Ван" знакомят Вас с пятью песнями, которые исполняются отечественными исполнителями. С понедельника по пятницу на 103.0 FM-волне "РАДИО ВАН" Вы можете познакомиться с этими песнями, судьба одной из которых решится в субботу!

Только в субботу в 17.00 в прямом эфире радиостанции "РАДИО ВАН" Вы можете выбрать самую лучшую песню недели, отдав за нее свой голос! Последняя суббота месяца- хит-парад месяца! Конец года- хит парад года и заключительный Гала-концерт, в котором примут участие 12 лучших песен года!

"Золотая Лира"- это конкурс песен, которые выбирает народ!

հեռուստածրագրեր

12 մարտի, երեքշաբթի

Հ1

8.00, 9.20 Առաջին ծրագիր
9.00, 13.00, 17.00, 21.00, 00.00, 1.20, 1.25 Հայլուր
10.30 Պարմանի
11.00 Ս-լ «Սիրո կախարդանք»
11.45, 00.20 Կեսգիշերային ճեպընթաց
12.40 Բարի ախորժակ
13.20 «Կռունկ-2001»
17.20 Մ/ս-լ «Պոկահոնտաս»
17.45 Առաջին օգնության դասընթաց. Հրդեհ
18.00 Ս-լ «Սիրո կախարդանք»
19.00 Երեկոյան Երեւան
19.20 «Բարի լոտո»
20.00 Այլուր
20.10 Տոնավաճառ. տնտեսական տեղեկատու
20.35 Տուն-տունիկ
21.50 Պետական պարտատոմսեր
22.00 Ուշ երեկոյան
22.30 «02»
23.00 Ռուբիկոն+
1.30 Գ/Ֆ «Պարտորդը»

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

Պրոֆիլակտիկա
16.00 Լրաբեր
16.20 Բնությանը պաշտպան
16.45 Մուլտֆիլմ
17.10 «Բլում-Բլում պատմություններ»
17.25 Կուկուռիկ
18.00 Ս-լ «Նապոլեոնը եւ Եվրոպան»
19.00 «Սկանվորդ-շոու»
20.00 Լրաբեր
20.45 Հեռուստակատալոգ
21.05 Դասական ալիք
21.40 Համերգ
22.00 «Բանուգործ»
22.30 Հին ընկերների ակումբ
23.15 «1-02»
23.30 Լրաբեր
ԱՊՀ-ի նորություններ (ՄԻՐ)
24.00 Գ/Ֆ «Ես Ձեզ այլեւս չեմ հավատում»

ԱՐՄԵՆԻԱ

08.30, 15.00, 20.30, 01.30 Ժամը
09.00, 21.00 CNN
09.15 Կենդանիների աշխարհ
10.00, 15.30 Մուլտֆիլմ
11.00 Մեր լեզուն, մեր խոսքը
11.25, 19.45 Ինչպե՞ս ես, բարեկամ
11.40 Ավտոսրահ-2000
12.00, 18.35 Ս-լ «Ընտանեկան կապեր»
13.00, 21.30 Բլից
13.30 Գ/Ֆ «Կավիճ»
16.30 Բումերանգ
17.30 Համերգային ծրագիր (19.03.2002) Խաբարված մանկություն
20.00 Հայրենիք-սփյուռք
22.00 Վարկանիշ
22.40 Բեռնարդ Շոու
23.25 UEFA Չեմպիոնների լիգայի խաղարկություն
02.00 Գ/Ֆ «Յակովը ստախոս է»

19.30 Մուլտֆիլմ
19.50, 22.00 Բախտացույց
22.00 Գ/Ֆ «Բացառություն կանոններից»
22.05 Քաղաք
22.30 Գ/Ֆ «Ռեբեկա» I մաս

00.00 Համերգ

Ա1+

07.35, 18.30 «Ա1+ֆուտբոլ»
07.45, 09.45, 11.45, 13.45, 15.45, 17.45, 19.45, 21.45, 01.45 «Այբ-Ֆե»
08.00, 12.00, 13.30, 16.55 «Այբ-Ֆե-տեղեկատու»
08.05, 18.05 Մ/ս-լ «Սայլոր-մուն»
08.25 «Ֆոռիլեյ» խմբի համերգը
08.45, 18.45, 20.45, 22.45, 00.45 «Այբ-Ֆե+»
08.55, 10.00, 16.00 Ս-լ «Անմոռանալին»
10.45 «Նոյյան տապան»
11.00, 20.00 Ս-լ «Իմ բոլոր զավակները»
12.05, 18.50 Ս-լ «Ամպրոպաբեր-2»
12.30 «Բրեներ բրադըրզ» խմբի համերգը
12.45, 20.55 Ս-լ «Դա Վինչիի հետաքննությունը»
13.35 Երգում է Կ. Դ. Լենգը
13.55 Երեխաների համար. «Խայտառակ բան է» (1-ին սերիա)
15.00 Երգում է Տոնի Բրեքսթոնը
15.15 Մուլտծրագիր
17.00 Երգում է Ուիլ Սմիթը
17.10 «Ալեսիս»
18.00, 19.55, 20.50, 23.05 «Այբ-Ֆե-բիզնես»
19.15 «Խաչմերուկ»
22.15 «Հ. Գ.»
22.55 Երաժշտական դադար
23.00 «Գլխավոր թեմա»
23.10, 01.30 «Ա1+մամուլ»
23.20 Ջեք Նիկոլսոնը, Էլեն Բարկինը «Բախտակիցները» երգիծական մելոդրամում
02.00, 03.00 Ս-լ «Հանցանքի վայրը»
02.45 Երգում է Ջոնի Միթչելը
03.45 Նվագում Սթիվ Վայը
04.00 Ջոյսան Հուսարիկի «Զոնսվարի» ֆիլմը
05.45 Երգում է Կասսանդրա Ուիլսոնը
06.10 Գեղֆիլմ «Բարեկամը»

ԵՐԵՎԱՆ

7.00 ТВЦ Մոսկվա «Տրամադրություն»
9.30 «Առավոտ»
11.00 «Այս երեկո, այս ժամին»
12.00 Հ/թ «Ակցենտ»
12.30 ТВЦ Մոսկվա ս-լ «Պետերբուրգյան գաղտնիքներ»
13.35 ТВЦ Մոսկվա «Տարեթիվ»
14.25 «Հեքիաթային հանդիպումներ»
15.00 ТВЦ Մոսկվա «Իրադարձություններ»
15.15 ТВЦ Մոսկվա ս-լ «Տեսուչ Կեստերը»
16.25 «Սպորտ առանց սահմանի»
16.45 Մուլտֆիլմ
17.25 Ակցենտ ժամ
18.25 Մուլտծրագիր
19.30 «Բուրգ»
20.00 ТВЦ Մոսկվա ս-լ «Առանց սիրո իրավունքի»
20.45 «Միմիայն հումոր»
21.00 «Հարցերի տաղավար» հեռուստավիկտորինա
21.30 «Սպորտ+»
22.00 «Իմ Երեւան»
22.30 Գեղֆիլմ
01.10 ТВЦ Մոսկվա «Իրադարձություններ» լրատվական ծրագիր
Ավարտին գիշերային կինոսրահ

08.00, 09.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00, 01.10, 03.00 «Հորիզոն»
08.10, 15.15 Մ/ս-լ «Ջին Ջինը Պանդալենդից»
08.40, 16.00 Մ/ս-լ «Արքայադուստր Սիսին»
09.10, 15.35 Մ/ս-լ «Ֆանտաստիկ քառյակ»
09.30, 16.20 Մ/ս-լ «Տիկ հերոսը»
09.50, 21.50 «Նոստալջի»
10.10, 16.40 Մ/ս-լ «Անկարգ ընկերը»
10.30, 18.15 Ս-լ «Լողափ»
11.15, 19.10 Ս-լ «Մասանայի ճուտը»
12.10, 21.30 «Ծոցից ծոց Հայաստան»
12.30 «Սպորտի աշխարհը Gillett-ի աչքերով»
12.55 «Օլյային հյուր»
13.05 Ս-լ «Հեռագնացները»
13.55 «Տելեսուզիկներ»
14.10, 20.30 Ս-լ «Կորա»
17.05, 22.40 «Պատահական վկա»
17.35 Ս-լ «Դարման եւ Գրեգը»
19.10 Ս-լ «Մասանայի ճուտը»
20.15 «Օլյային հյուր»
23.10 Գեղֆիլմ (DVD)
01.20 Ֆուտբոլային սուրհանդակ
01.45 Գ/Ֆ «Դերծակը Պանամայից»

ԱՐՄԵՆԱԿՈՐ

11.00 Համերգային ծրագիր
12.00 Մուլտաշխարհ
16.00 Համերգային ծրագիր
17.05 Մ/Ֆ «Եղջերու Ռուդոլֆը»
18.55 Երաժշտական միջնարար
19.00 «16»
20.00 Վ/Ֆ «Տրետյակովյան պատկերասրահ. «Կարլ Բրյուլով»
20.30 Մեր կինոն
22.00 «Բացբերանը»
23.50 Գ/Ֆ «Խորթ մայրը»

ԱՎԵՏԻՍ

09.05, 20.30, 22.30 Բարի լույս
09.30, 15.25 Մուլտֆիլմ
09.50 Արցախյան դողանքներ
10.15, 20.45 Ո՞վ է ձեզ կանչում
10.30 Կենդանիների աշխարհում
11.25 Ս-լ «Չորս տանկիստը եւ շունը» (6-րդ սերիա)
12.40 Դարձիր հերոս
13.00 Մուլտսերիալ
13.25 Ձեզ համար, այգեգործներ
13.50, 00.00 Սիրո հավասարմություն
14.45 Վավերագրական ֆիլմ
15.50 Բարի ճանապարհ
16.05 Մ/ս-լ «Լինում է, չի լինում մի փորսուղ»
16.35 Պարզապես երգ
17.00 QP ալիք
17.25 Գ/Ֆ «Բաց գիրք» (ֆիլմ 2-րդ, 1-ին սերիա)
19.00 Միասին
19.30 Եկեք ուրախանանք
20.15 Երաժշտական ծրագիր
21.00 Սա այն օրն է
22.45 Գեղֆիլմ
23.30 Մարդը եւ ծովը

ՍԻՆԵՄԱՔՍ

8.25 Կոմեդիա «Թանկագինս, ես փոքրացրել եմ երեխաներին»
9.50 Կոմեդիա «Անծանոթ դեմքի Փարիզ»
11.15 Մարտաֆիլմ «Թեժակետ»
12.40 Ֆանտաստիկ «Մարդ-կադիլակ»
14.10 Մելոդրամ «Սովորական հրաշք»
16.35 Մարտաֆիլմ «Արկածների փնտրտուքում»
18.10 Արկածային «Մարդն օլիմպոսից»
19.25 Աղետ «Կործանում»
20.50 Կոմեդիա «Միմինո»
22.30 Ֆանտաստիկ «Անտեսանելին»
00.35 Թրիլեր «Տղամարդ երիտասարդ կնոջ համար»
1.50 Մելոդրամ «Լավագույն ընկերը»
3.30 Սարսափ «Քրիստինա»
5.15 Թրիլեր «Վախ»
6.50 Արկածային «Էրնեստի թագավորական նեսումը»

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Պրոֆիլակտիկա
15.00 Մ/ս «Մաուգլի»
16.00 Արեւիկ-ֆենդի
16.30 Գ/Ֆ «Դ'Արտանյանը եւ երեք հրացանակիրները» (1-ին սերիա)
18.00 Մ/ս «Մաուգլի»
19.00 Լուսաստղիկ
19.30 Վ/Ֆ «Արծիվ»
20.20 Մուլտծրագիր
20.45 Մեր հայրենիքի հեքիաթները
21.00 Գ/Ֆ «Ոսկե հորթը» (2-րդ սերիա)
22.30 Համաշխարհային երաժշտության գանձարան (Ռիվերդանս)

ОРТ

7.00 Բարի լույս
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Նորություններ
10.15 Սպասիր ինձ
11.15 «Բաղնիքդ անուշ»
11.45 «Ժողովուրդն ընդդեմ»
12.35 Աներջիկ նորեր
12.50 Գրքամոլություն
13.15 Ռուսական Նյու Յորքը 2001 թ. սեպտեմբերի 11-ին. «Ամերիկյան ողբերգություն. մերոնք» ֆիլմում
14.05 Ա. Ռայկինը «Մարդիկ եւ մանեկենները» կոմեդիայում (1-ին սերիա)
15.35 Դիսնեյ-ակումբ «Սիրելին»
16.15 Մուլտսյուրպրիզ
16.35 Լեռան արքան
17.00, 22.35 Ս-լ «Մախաբեր ում-2»
18.00 Մեծ լվացք
19.25 Ծիծաղի համայնապատկեր
19.55 Ս-լ «Սիրո երկիրը»
21.00 «Թույլ օղակ»
22.00 Ժամանակ
23.45 Էդ. Ռաձինսկին. «Ռուսաստանում ամեն ինչ գաղտնիք է... եւ ոչինչ թաքուն չէ», «Պատմության ճակատագրական ռոմանները», ֆիլմ 1-ին
00.30 Գիշերային «Ժամանակ»
01.00 «Քաղաքակրթություն»
01.30 «Գիշերային հերթափոխ»

РТР

6.50-10.00 PTP-ի առավոտը
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 21.45, 00.15 Լուրեր-Մոսկվա
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 21.00 Լուրեր
7.10 Ուղղակի օրացույց
7.15, 8.30, 10.45 Ընտանեկան նորություններ
7.25, 9.15, 11.50 Հերթապահ բաժանմունք
7.30 Ազդ
7.40, 9.30 Ճանապարհային պարեկ
8.10, 10.50 PTP-ի փորձաքննությունը
8.20, 9.10 Ազգային եկամուտ
8.25, 15.20 Լուրեր-սպորտ
8.40, 9.40 Ստուդիայի հյուրը. նախաբան
10.10 Ս-լ «Մելեսա, միսս Մելեսա»
11.00 Ս-լ «Երեւակայությունների կղզի»
12.20 Ս-լ «Սանտա Բարբարա»
13.05 Աշխարհի շուրջ
14.00 «Ինչ է ուզում կինը»
14.30 Մ/ս-լ «Պատիրուսի արկածները»
15.25 Ս-լ «Սիրո թեւեր»
16.20 Ս-լ «Վայրի հրեշտակ»
17.20 Ս-լ «Հասարակ ճշմարտություններ»
18.20 Վասիլի Շուկշինը «Սեւ բերետները» ֆիլմում
19.50 Ս-լ «Կոմիսար Ռեքսը»
20.50 Բարի գիշեր, փոքրիկներ
21.55 Ս-լ «Երեկը ընդդեմ բոլորի»
22.50 Ս-լ «Մարդիկ եւ ստվերներ»
00.00 Լուրեր+մանրամասներ
00.30 Թատրոն+TV «Իմ բարեկամ Գրիգորի Գորինը»

НТВ

7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00, 01.00 Այսօր
7.05, 7.35, 8.10, 8.35, 9.10, 9.35 Առավոտը HTB-ում
9.50, 20.50 Ս-լ «Քաղաքացի պետ»
11.20, 21.55 Ս-լ «Հեռածիգները»
12.25 Փրկության ծառայություն
13.20 Գ/Ֆ «Պահպանեք տղամարդկանց»
15.20 «Դոմինոյի» սկզբունքը
16.40, 19.35 Քրեական գործ
17.30 Ս-լ «Դեթեկտիվ Դուբրովսկու գործը»
18.45 Ընչաքաղցություն
20.30 Օրվա հերոսը
23.55 Ս-լ «Շտապօգնություն-II»
01.25 Գորդոն
02.50 Չեմպիոնների լիգայի հանդեսը

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Աէրոբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան,Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469

Ալիխանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ.Լուսավորչի 45ա
Հեռ.՝ (051) 40297

Ալինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ռոստովյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112, (09) 429412

Ալս Էրգրումցի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422

Ամերիա Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Բաղրամյան պող. 6, բն. 2
Հեռ.՝ 524040, 524140, 258899

Այտի Բրոկ Դիլ Տրաստ ՍՊԸ
ք. Երեւան,Հալաբյան 47, բն. 31
Հեռ.՝ 348837

Արոշինբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674

Արժեթղթերի Կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության 5բ
Հեռ.՝ 525801, 581578

Արմենբրոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Կորյունի 19/1
Հեռ.՝ 528986

Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 32, բն. 16
Հեռ.՝ 521389, (09)400699

Էդլեն-Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան,Նալբանդյան 50, բն. 26
Հեռ.՝ 528232, 540914

Էյ-Բի Սեքյուրիթիզ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Մաշտոցի 40ա/1
Հեռ.՝ 532829, 532815

Էտալոն Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Փավստոս Բյուզանդի 97
Հեռ.՝ 539525

Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 526417

Կապիտալ-Մենեջմենթ ԲԲԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 560138

Մ.Գ.Ս. ՍՊԸ
ք.Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ (041) 22184, (051) 23109

Պրիվատ Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան,Նալբանդյան 50/26
Հեռ.՝ 521812, 521051, 528778

Ռենեսա ՓԲԸ
ք. Երեւան, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ 54-45-27

Վրինկո ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24, բն. 5
Հեռ.՝ 531805

Տոնտոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

ՍՓՅՈՒՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ
590000 ← ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ → www.spyur.am www.yellowpages.am

Armex
Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

2002 թ. մարտի 11-ի առեւտրային նստաշրջան

Թողարկող Issuer	Համ. ABBR	Ցուցակ Listed	Գնում* Bid: լավագույն գին Best price	Գնում* Bid: միջ. կշռ. գին Avg. price	Գնում* Bid: քանակ Total qnt.	Վաճառք* Ask: լավագույն գին Best price	Վաճառք* Ask: միջ. կշռ. գին Avg. price	Վաճառք* Ask: քանակ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: նվազ. գին Day low	Կատարված գործարքներ Transactions: առավ. գին Day high	Կատարված գործարքներ Transactions: միջ. կշռ. գին Avg. price	Կատարված գործարքներ Transactions: փոփ.% Avg%	Կատարված գործարքներ Transactions: ծավալ (հազ. դրամ) Volume
[illegible]	ACHI	B											
[illegible]	AGBM	B											
[illegible]	AGVM	B											
[illegible]	ALMS	B											
[illegible]	AMRK	B											
[illegible]	APAH	B											
[illegible]	APAK	B											
[illegible]	ARAV	B											
[illegible]	ARAX	B											
[illegible]	ARBC	B											
[illegible]	ARDY	B											
[illegible]	ARGS	B											
[illegible]	ARKF	B											
[illegible]	ARKP	B											
[illegible]	ARMJ	B											
[illegible]	ARSL	B											
[illegible]	ARSO	B											
[illegible]	ARTX	B											
[illegible]	ASEY	B											
[illegible]	ASHB	B							1,000.0	1,000.0	1,000.0		210.0
[illegible]	ASHBP1	B											
[illegible]	ASNR	B											
[illegible]	ASTM	B											
[illegible]	ATBE	B											
[illegible]	ATKF	B											
[illegible]	ATSH	B											
[illegible]	ATTX	B											
[illegible]	AVAG	B											
[illegible]	AVHM	B											
[illegible]	AVTB	B											
[illegible]	AVTM	B											
[illegible]	BENT	B											
[illegible]	BRSP	B											
[illegible]	CHGG	B											
[illegible]	CPMT	B											
[illegible]	DAJK	B											
[illegible]	DBJG	B											
[illegible]	DJAH	B											
[illegible]	DZKT	B											
[illegible]	ECHS	B											
[illegible]	ECSG	B											
[illegible]	EELJ	B											
[illegible]	EFRZ	B											
[illegible]	EHHG	B											
[illegible]	EJWG	B											
[illegible]	EK1F	B											
[illegible]	EKBZ	B											
[illegible]	EKGF	B											
[illegible]	EKOG	B											
[illegible]	ELAP	B							500.0	500.0	500.0		31.0
[illegible]	ELEK	B											
[illegible]	ELMJ	B											
[illegible]	ELSO	B											
[illegible]	ELUS	B											
[illegible]	EMKFCO	B	500.0	500.0	100								
[illegible]	EMOR	B											
[illegible]	EMTA	B											
[illegible]	EPLG	B											
[illegible]	ERAZ	B											
[illegible]	ERJG	B											
[illegible]	ERKU	B											
[illegible]	ERTO	B											
[illegible]	ESHG	B											
[illegible]	ETCG	B											
[illegible]	ETXS	B											
[illegible]	EVAF	B											
[illegible]	EVG1	B											
[illegible]	GAMC	B											
[illegible]	GANL	B											
[illegible]	GANV	B											
[illegible]	GARN	B											
[illegible]	GARV	B											
[illegible]	GEGN	B											
[illegible]	GGAM	B											
[illegible]	GGMA	B											
[illegible]	GHRE	B											
[illegible]	GKND	B											
[illegible]	GMPG	B											
[illegible]	HAGB	B											
[illegible]	HASH	B											
[illegible]	HATC	B											
[illegible]	HATS	B	1,400.0	1,400.0	30								
[illegible]	HEHG	B											
[illegible]	HELM	B											
[illegible]	HKBL	B	2,000.0	2,000.0	184								
[illegible]	HOMQ	B											
[illegible]	HSHB	B											
[illegible]	HSHN	B											
[illegible]	HSNG	B											
[illegible]	JHJG	B											
[illegible]	KASH	B											
[illegible]	KMET	B											
[illegible]	KMSH	B											
[illegible]	KNET	B											
[illegible]	KNKA	B											
[illegible]	KNRB	B											
[illegible]	KPFA	B											
[illegible]	KREL	B											
[illegible]	KSHM	B											
[illegible]	LAON	B											
[illegible]	MOER	B											
[illegible]	MRSH	B											
[illegible]	MSKV	B											
[illegible]	MSTB	B											
[illegible]	MTSH	B											
[illegible]	NBTF	B											
[illegible]	NERN	B											
[illegible]	PLAS	B											
[illegible]	PMGK	B											
[illegible]	PQRN	B											
[illegible]	RSTR	B											
[illegible]	RZTR	B											
[illegible]	SELN	B											
[illegible]	SHMN	B											
[illegible]	SHTK	B											
[illegible]	SKSG	B											
[illegible]	SMAG	B											
[illegible]	SSKN	B											
[illegible]	STAN	B											
[illegible]	TASP	B											
[illegible]	TAVR	B											
[illegible]	UKSH	B											
[illegible]	UNBK	B											
[illegible]	VAKE	B											
[illegible]	VELG	B											
[illegible]	VEVG	B											
[illegible]	VSHK	B											
[illegible]	VTMO	B											
[illegible]	YELK	B											
[illegible]	YKHO	B											
[illegible]	YPHG	B											
[illegible]	YRLE	B											
[illegible]	ZNGP	B											

* [illegible]
** [illegible]
[illegible] www.armex.am
©Armex

ժամանց

ԱՍՏՂԱ գուշակ 12 մարտ

ԽՈՅ

Օրը նպաստավոր է գործերի ավարտման եւ հեռանկարային ոլանավորման համար: Բացառված չէ, որ հայտնված նոր գաղափարները թույլ տան գտնել վաստակի նոր աղբյուրներ: Ճակատագիրը հոգացել է նաեւ միայնակ տղամարդ խոյերի մասին. նրանց սպասում է ռոմանտիկ հանդիպում:

ՑՈՒԼ

Ծանր եւ վտանգավոր օր է: Մեծ է վնասվածքների եւ դժբախտ պատահարների հավանականությունը: Օրվա ընթացքում հարկավոր է խուսափել ֆինանսական խառնաշփոթից եւ հատկապես ուշադիր վերաբերվել ծեզ ծարդկանց հետ կապող ֆինանսական պարտավորություններին:

ԵՐԿՎՈՐՅԱԿՆԵՐ

Այսօր զգույշ եղեք փողոցն անցնելիս: Զգուշացեք վնասվածքներից, թունավորումներից: Եթե այսօր հիվանդություն սկսվի, այն կլինի երկարատեւ եւ ծանր: Մեծ է խաբեության, պատրանքների, դավաճանության հավանականությունը: Չի կարելի վիրահատվել, օգտագործել ոգելից խմիչքներ:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ

Խիստ աննպաստ օր է բոլոր առումներով: Առանձնապես ուշադիր եղեք փաստաթղթերի հետ կապված գործերում: Խորհուրդ չի տրվում աննորեն ռիսկի դիմել եւ զբաղվել առեւտրով, դա ձեզ համար չէ: Չի բացառվում, որ այսօր քնի խանգարում ունենաք:

ԱՌՅՈՒԾ

Տղամարդ առյուծները չպետք է նոր գործեր սկսեն, փաստաթղթերով զբաղվեն, ավտոմեքենան արագ վարեն: Հնարավոր են անձնական կյանքի բարդություններ կամ սիրային հիասթափություններ: Դուք պետք է կարողանաք հաղթահարել հույզերը եւ վերահմաստավորել սեփական արարքները:

ԿՈՒՅՍ

Օրվա ընթացքում հարկավոր է խուսափել կտրուկ դատողություններ անելուց եւ անհասական այնպիսի աշխատանք կատարելուց, որը պահանջում է կենտրոնացում եւ մեծ պատասխանատվություն: Հատկապես ուշադիր վերաբերվեք ծեր ստանձնած ֆինանսական պարտավորություններին:

ԿՇԵՌՔ

Չի բացառվում, որ կշեռքներից ոմանք ունենան սեւեռուն գաղափարներ: Նրանք կարող են զգալ հոգնածություն, գլխացավ, գրգռվածություն եւ դրսեւորել ագրեսիվություն: Այսօր սահմանափակեք շփումները եւ մի ընդունեք լուրջ որոշումներ: Բացառեք ալկոհոլը, թունդ սուրճը եւ թեյը:

ԿԱՐԻՃ

Օրը խորհրդանշում է փոփոխություններ եւ հոգեկան էներգիայի փոխակերպում: Հավանաբար, կլինեն շփումներ եւ նոր ծանոթություններ: Չի բացառվում դրամական ճգնաժամը, անսպասելի եւ չնախատեսված ծախսերը կազդեն ընտանեկան բյուջեի վրա:

ԱՂԵՂՆԱՎՈՐ

Նպաստավոր օր է մասնավոր գործարարության, ֆինանսական գործառնությունների եւ վիրահատությունների համար: Ծրագրային գործունեությունը կհանգեցնի փոքր, բայց հեռանկարային փոփոխությունների: Աղեղնավորները կարող են իրենց թույլ տալ հանգիստն անցկացնել տնից դուրս:

ԱՅԾԵՂՋՅՈՒՐ

Սկսվում է հոգեկան նորացման ժամանակաշրջան: Լավատեսությունը կրկին կհամակի ձեզ: Ձեր ոգեւորությունն ու խանդավառությունը կվարակեն շրջապատի մարդկանց, կդրդեն համագործակցել ձեզ հետ: Խորհուրդ չեն տրվում շրջապատի մարդկանց օգնության խնդրանքները:

ՋՐՀՈՍ

Նյութական կորուստներից խուսափելու համար հարկավոր է նվազեցնել գործարար ակտիվությունը: Օրվա առաջին կեսին հնարավոր են մանր տհաճություններ կամ տարաձայնություններ: Երկրորդ կեսին հնարավոր է նկատելի տեղաշարժ ուսման կամ նոր գործի յուրացման մեջ:

ՁԿՆԵՐ

Այսօր եղեք պարզ ու բնական, ոչնչից մի հրաժարվեք, քանի որ ամեն ինչում հաջողություն կունենաք: Կարելի է նույնիսկ ռիսկի դիմել: Սիրո մեջ եւ գործերում վստահեք առաջին տպավորությանը, հետագայում կհամոզվեք, որ այն ամենաճիշտն էր:

Խոհանոց

Լցոնած ձուկ

Ընտրել խոշոր ձկներ, մաքրել ու լվանալ: Քերիչով անցկացնել 0,5 կգ գազար եւ տապակել 0,5 գինու բաժակ ձեթի մեջ մարմանդ կրակի վրա, ավելացնել մանր կտրատած մաղադանոս, մեկ գլուխ ծեծած սխտոր, աղ: Լավ խառնել, լցնել ձկների մեջ եւ իրարից մի փոքր հեռու շարել վրան ձեթ քսած թիթեղի վրա: Գլուխ սոխը օղակաձեւ կտրատել, դնել ձկների արանքներում եւ այդ բոլորի վրա լցնել 1 ճաշի գդալ տոմատի հյութ, 2 ճաշի գդալ ձեթ, աղ, դնել ջեռոցը, որ կարմրի: Կարմրած ձկների վրա լցնել 2 ճաշի գդալ ձեթի հետ խառնած կիտրոնի հյութ եւ մատուցել:

Խաչբառ

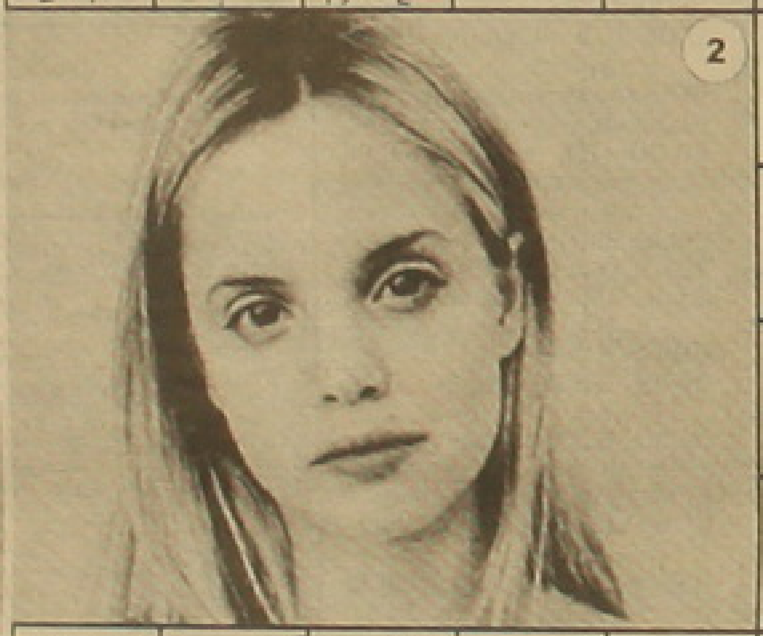

- Թարեքն ըստ Էության
- Ջվարճաքան
- Հսկայի հակապատկերը
- Քուրքին սազական գլխարկ
- Ուրիշի համար փորվողը
- Եւ սրիկա, եւ խարդախ
- Հացուստին ամրացվող «հաք»
- Ղալար ճյուղ
- Երկնքից թափվող կերակուր
- «Ընդմիշտ» ըմպելիք
- Կուշտին «չի վերաբերվում»
- Շնչահեղձ անող գազ
- Գավ, բաժակ, աման
- Բրազիլական ֆիլմ
- Էմին Գեւորգ, Խանգադյան ...
- Օգուտը «հակառակ երեսից»
- «Հարավային փեսայի» քեռին
- Խոպան հողի «փրկությունը»
- «Ծախու» առաքյալը
- Սեւանի «պատվաստորոշգիրը»
- Ելք, ճար, միջոց
- Հոլմս, Մեգրե, ...
- Ջեքի, սուրճի տականք
- Վիլնյուս, Տալլին, ...
- Իգական տեսակը աղախինն է
- «Գունավոր» մանկական ախտ
- Անճոռնի ճուտիկը
- «Զոր կող ունեցող»
- Մեղրատուների խումբ
- «Քաղաքակիրթ» «Վիլիս»
- Աման լվալու «քիսա»
- Սամուլ, պարբերական
- Բանջարանոցային արտասավաքեր
- Երկգլխանի արծիվ
- Օպերային «մենախոսություն»
- Դատական վերդիկտ
- Թեոդոսիա, Յալթա, քերակղզի
- «Կառնավալային գիշեր». «5 ...»
- Հարդարված պատ
- «Ամենառուսական» ազգանունը
- Արցունք
- Առանց կրակ չի լինում
- Վրացիների քաղաքամայրը
- 1
- Jacob-ը Ֆրանսիայից
- «Նստած» ծուխ
- Ջրի հետ խառնվողը
- Չկայացած դաս կամ ազատ ...
- 3
- Շիքի «գործընկերը»

սկանվորդ

1

2

«Կինո-նկա-րային» գրող
«Փայտա-մոլ» միջատ
3
Պետրոսը Փարի-զում
Վուշը գե-ղանկար-չության մեջ
Եղեգի մեկ այլ անվա-նում
... Ֆրեյդն-լիխ
«Նաիր-յան» ծառա-տեսակ
2
... եւ Զաքարե Զաքար-յաններ
Պայքար, վեճ
Զունգլի-ների «պատա-տուկը»
Շենքի ծյութե «անծ-րեւանոց»
Չներկված մետաղի «հոգե-առը»
Առագաս-տանավ, շոգենավ, ...
«Ալիք-ների վրայով վազողը»
Ընչա-զուրկ, չքավոր
Քվորում, ձայն
Մայրա-քաղաքը Վարշա-վան է
Դմ x դմ x դմ ջրի համար
Աշ-խատան-քային գրքույկ
Յուրի-փերի չէ
Կե-րակրա-տեսակի «ջրիկը»
Ֆեոդալ
Պայթու-ցիկ նյութի հրահրողը
Դեմքը ծամա-ծող ցիտրուս
Նովոռո-սիյսկի «հարեւան-ներից»
Սեւ ակնոցով հայ աշուղ
Ֆրան-սիա, ֆուտբոլ, Պողոսյան
Դերասա-նուհի ... Յո-վովիչ
Գեր-մարդը տղաների համար
Չյունե բազուկի, «գերի»
Փամփակ, հանք
Բեմա-հարթակ
...-փուսիկ
Բու-հական «վարժա-պետ»
Հայոց հին արիս-տոկրա-տիան
Սխտորի «լացաց-նող ընկերը»
Գինեբափ վիճակում գտնվող
Անաստնի «ծծեռվա թռուն»
«Փողա-տուն»
Աղջիկ-պարոնի ամուսին
Բուխա-րեստ, դրամ
Դավիթբա-շենին «կպած» գյուղ
Միջին-ասիացի, գյուղ
Մար-զական կարպետ
Թուրքի կեր բուրը
Աստծո անեղ ...
Գծանկա-րի ֆրան-սահայ արքան
Երկրա-գնդի «վերնա-մաշկը»
«Միջին կազմ-վածքով» ջութակ
..., գիմ, դա
Դպրո-ցական բողոքի ձեւ
Պիեսի «միավոր»
Սիյակ
Շեքս-պիրյան խարդախ
Չեւած-կարած «խսիր»
Պարսի-կը սատ-րապ, ա-րաբը ...
Արցախ-յան հնագույն կրթօջախ
Պարա-հանդե-սային պար
Ժողովըր-դական հեքիաթ-վեպ
Եզան փայտե «շարֆը»
Ցանկա-ցած «դի-տարժա-նություն»
Գերմ. հակա-ֆաշիստ գրողներ
Ագատ կապիկ
Կրկնա-կոչիկն առանց դրա է
Եւ ջրանցք, եւ պե-տություն
Մուսուլ-մանական «մեծա-մեծ»
Եւ առա-ջին, եւ պլատո-նական
Թայլանդ
Զրույցի «մոտիվը»
Գինու «քանձ-րուք»
4
Գայդարի «խմբա-վար» հերոսը
Սատա-նայի «կինո-իմիջը»
Պեղում-ների մասնա-գետ
Կրոնա-վորի «հագու-կապ»
Կիրսան Իլյում-ժինով, շախմատ
Ջուր չկա, հողը ճաքել է
1
Դոն ժուանի պաշտելի կինը
Երեւան, ճոպա-նուղի, քաղամաս
Մուրճի գործն իմաստա-վորողը
Պետա-կան հա-մաձայ-նագիր
«Կովա-ծին քա-րածուխ»
Կոկորդի «զսպիչ»
Կոշիկ, կրունկ, պար
«Արվես-տասեր» լեռ
Միլե-նիում, ժամա-նակ
Պապերից եկած սովո-րույթ
Վաղ կամ առա-վոտ ...
«Բրգա-մերձ» քաղաք
Համր ֆիլմ, «գրավոր» խոսք
5
Հե-ռախոս, նամակ

3

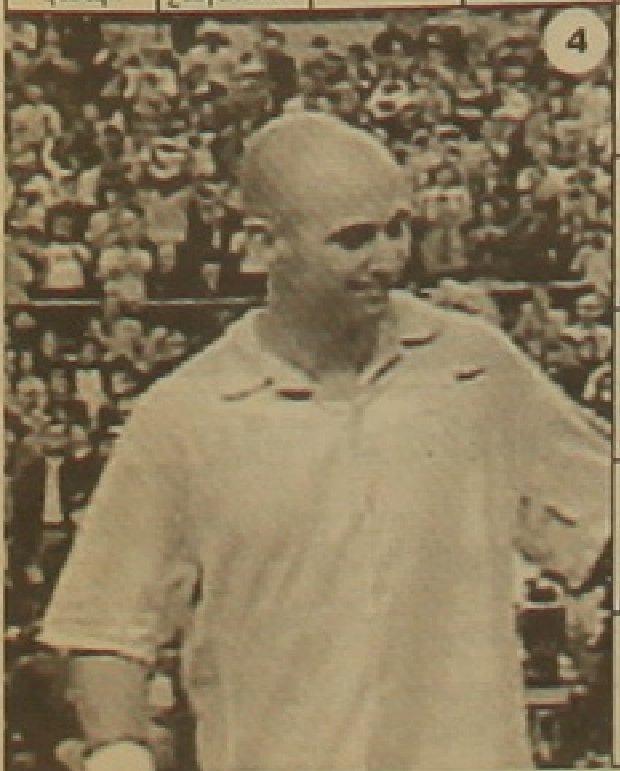

4

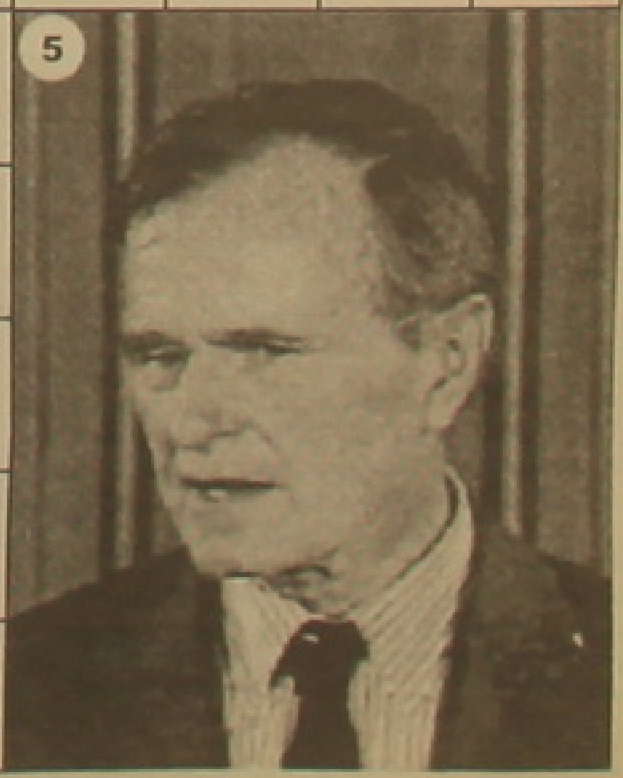

5

ProMedia
The Professional Media Program Armenia

18/2 Bagramian Ave.,
Yerevan 375019, Armenia
Tel: 3741 58 14 89; Fax: 3741 58 16 04
E-mail: promedia@arminco.com

Բաղրամյան պ. 18/2
Երեւան 375019, Հայաստան
Հեռ. 3741 58 14 89; Ֆաքս 3741 58 16 04
Էլ. փոստ՝ promedia@arminco.com

IREX/ProMedia Armenia-ն հայտարարում է մրցույթ հայաստանյան տպագիր լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների համար: Մրցույթի հաղթողները կմասնակցեն Սանկտ-Պետերբուրգում անցկացվելիք VII-րդ Միջազգային լրագրողական դպրոցի դասընթացներին (հունիսի 24 - հուլիսի 5)՝ նվիրված լրագրողական հետաքննությանը:
Դասընթացները կվարեն Սանկտ-Պետերբուրգի համալսարանի լավագույն մասնագետները եւ Ռուսաստանի հայտնի լրագրողներ:
Քննարկվելու են հետեւյալ թեմաները

- Լրագրողական հետաքննություն (ինչպես ցուցաբերել պրոֆեսիոնալ մոտեցում)
- "Կոմպրոմատ" եւ ժուռնալիստիկա
- Լրագրողական էթիկա եւ ԶԼՄ-ի իրավական կարգավորում
- Սոցիալական, քաղաքական, տնտեսական եւ էկոլոգիական հետաքննության առանձնահատկությունները

Դիմորդներին անհրաժեշտ է.

- Լրագրողական հետաքննության փորձ (ներկայացնել հրապարակված հեղինակային երեք հոդվածներ)
- Բոլոր դասախոսություններին հաճախելը

Ռուսերենի իմացությունը պարտադիր է:

Մրցույթին մասնակցելու համար ներկայացրեք Ձեր ռեզյումեներն ու դիմումները IREX/ProMedia գրասենյակ՝ Բաղրամյան 18/2, Երեւան 375019:
Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ 2002 թ. մարտի 29-ը, 17:00:
Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 58-14-89:

IREX/ProMedia ծրագրի ֆինանսավորումը Հայաստանում իրականացնում է ԱՄՆ-ի Միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID).

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Արմենտելն» ուրախ է տեղեկացնելու, որ Մարտի 8-ից «Արմենտելի» բաժանորդային կետերում եւ բջջային կապի սպասարկման սրահում (հասցեն՝ Վ. Սարգսյան 6) բնակչությունը կարող է ձեռք բերել բջջային կապի նոր կանխավճարային հեռախոսակապի քարտեր հետեւյալ սակագներով.

	Ծառայությունների տեսակը	Սակագին	ԱԱՀ 20%	Սակագին ԱԱՀ-ի հետ միասին
1	Միանվագ ծառայություն միացում ներառյալ 5000 դրամի անվճար հնարավորություն	20$	4$	24$
2	Րոպեավարձ	0,38$	0,076$	0,456$
3	Ձայնային փոստ	0,11$	0,022$	0,132$
4	Տեղական զանգի սակագին միջազգային հեռախոսակապի դեպքում	0,10$	0,02$	0,12$
5	Միջազգային ելք 1-ին խումբ	0,40$	0,08$	0,48$
6	Միջազգային ելք 2-րդ խումբ	1,35$	0,27$	1,62$
7	Միջազգային ելք 3-րդ խումբ	1,45$	0,29$	1,74$

Ծանոթություն

«Արմենտելի» բջջային կապի նոր բաժանորդները կխրախուսվեն նվերներով:
Գիշերվա ժամը 23:00-ից մինչեւ առավոտյան ժամը 7:00 հեռախոսային խոսակցությունների համար կիրառվում է 30% զեղչ:
1-01, 1-02, 1-03, 1-04 համարներին կատարվող զանգերն անվճար են:
2332, 2442, 2552, 285599 կանխավճարային համակարգի եւ ՆԲՍ տեղեկատվական ծառայության համարներին կատարվող զանգերն անվճար են:

ՀԱՄԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԵՌՈՒՍՏԱԼՐԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

«Ինտերնյուս» հասարակական կազմակերպությունը հայտարարում է վեց շաբաթյա հեռուստալրագրության դասընթացներին մասնակցելու մրցույթ:
Դասընթացները տեղի կունենան ս/թ ապրիլի 8-ից մայիսի 18-ը՝ Երեւանում:
Ծրագիրն իրականացվում է Միացյալ Նահանգների Միջազգային Զարգացման Գործակալության (USAID) աջակցությամբ:

Դիմել կարող են Հայաստանում գործող հեռուստաընկերությունների լրատվական ծառայությունների լրագրողները - օպերատորները: Նախատեսված մասնակիցների քանակը 12 (8 լրագրող, 4 օպերատոր):
Գլխավոր կոնսուլտանտ՝ Մայքլ Դելահեյ (Մեծ Բրիտանիա):
6 շաբաթյա տեսական - գործնական վերապատրաստման դասընթացը կընդգրկի այնպիսի առարկաներ ու ոլորտներ, ինչպիսիք են ինֆորմացիոն ժուռնալիստիկայի տեսությունը - պրակտիկան, լրագրողական էթիկան, լրագրողական գործունեության իրավական տեսանկյունները, խոսքի վարպետությունը, ինտերնետ լրագրողների համար, նկարահանում - մոնտաժ (ուսանողները հնարավորություն կստանան ինքնուրույն նկարահանել - մոնտաժել սեփական սյուժեները):
Վերջին երեք շաբաթը մասնակիցները կաշխատեն հեռուստատեսային լրատվական ծառայության աշխատանքային ռեժիմով:

Դասընթացի ավարտին կտրվի համապատասխան վկայական:
Դասընթացն անվճար է, իսկ շրջաններից ժամանած մասնակիցները կապահովվեն հյուրանոցով եւ սննդով:
Մրցույթին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ ս/թ մարտի 20-ը Ինտերնյուսի գրասենյակ պետք է ներկայացնեն.

- Լրատվական որեւէ ծրագրով եթեր գնացած 2 սյուժե (VHS տեսաերիզի վրա)՝ նրանցից որեւէ մեկի սցենարական պլանի հետ (տեսաշար, ձայնաշար, հարցազրույցներ եւ այլն):
- Աբենդ-ակ, մի քանի խոսք կպրում Ձեր մասին եւ թե ինչու եք ընտրել լրագրողի մասնագիտությունը (30-40 վրկ, նույն տեսաերիզի վերջում):
- Լրացված դիմում- հարցաթերթիկ (կարող եք ստանալ Ինտերնյուսի գրասենյակում):
- Երաշխավորագիր կայանի տնօրենի կողմից:

Մրցութային հանձնաժողովը կազմվելու է Ինտերնյուսի համապատասխան մասնագետներից:
Ընտրության չափանիշներն են.

- Նվազագույնը երկամյա լրագրողական կամ օպերատորական աշխատանքային փորձ հեռուստատեսությունում:
- Ներկայացված սյուժեների համապատասխանությունը լրատվության մեջ ընդունված միջազգային չափանիշներին (գրագետ տեքստ, համապատասխան տեսաշար, օբյեկտիվություն, իրազեկություն եւ այլն):
- Մասնագիտական մոտիվացիա
- Անհրաժեշտ փաստաթղթերի առկայություն:

Թեկնածուների հետ կանցկացվի հարցազրույց:
Մրցույթի արդյունքները հայտնի կդառնան ս/թ մարտի 25-ին:
Բոլոր հարցերով կարող եք դիմել Ինտերնյուսի ուսումնական ծրագրերի բաժին.
հեռ. 52-55-27, 58-36-20, էլ փոստ davida@internews.am, հասցե՝ Երեւան, Արշակունյաց 3:

ProMedia
THE PROFESSIONAL MEDIA PROGRAM ARMENIA

18/2 Bagramian Ave.,
Yerevan 375019, Armenia
Tel: 3741 58 14 89; Fax: 3741 58 16 04
E-mail: promedia@arminco.com

Բաղրամյան պ. 18/2
Երեւան 375019, Հայաստան
Հեռ. 3741 58 14 89;
Ֆաքս 3741 58 16 04
Էլ. փոստ promedia@arminco.com

IREX/ProMedia Armenia-ն հայտարարում է մրցույթ՝ լրագրող տպագիր լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների համար, որի հաղթողները կմասնակցեն արտասահմանում անցկացվելիք կրճատ- դասընթացներին: Մասնավորապես

Բրյուսել, հունիսի 4-5, 2002 թ.: Ուսուցում՝ Եվրամիության ընդլայնման քաղաքականության լուսաբանումը:
Մաաստրիխտ, հունիսի 24-26՝ 2002 թ.: Ուսուցում՝ լրագրողական հետաքննություն:

Նախնական փուլի հաղթողները կհրավիրվեն հարցազրույցի IREX/ProMedia գրասենյակ:

Մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ է՝

1. Ռեզյումե
2. Հրապարակված հեղինակային երեք հոդվածներ
3. Անգլերեն լեզվի իմացություն

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ 2002 թ., մարտի 29-ը, 17:00:
Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել IREX/ProMedia գրասենյակ՝ Բաղրամյան 18/2, Երեւան 375019, Հայաստան:
Հեռ. 58-14-89

IREX/ProMedia ծրագրի ֆինանսավորումը Հայաստանում իրականացնում է ԱՄՆ-ի Միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID).

ProMedia
The Professional Media Program Armenia

ԼՐԱԳՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ ԵՒ ՆՈՐ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐ ԵԹԵ ԴՈՒՔ ԾԱՆՈԹ ՉԵՔ ԻՆՏԵՐՆԵՏԻՆ

IREX/ProMedia Armenia-ն առաջարկում է անվճար համակարգչային դասընթացներ ԶԼՄ-ի ներկայացուցիչների եւ ԲՈՒՀ-երի լրագրողական բաժինների ուսանողների համար:
Դասընթացները կանցկացվեն ամեն օր, ժամը 19:00-ին:
Ուսուցման ծրագրում՝ Windows 98, MsOffice97, Netscape Navigator.

Ցանկացողները կարող են դիմել **IREX/ProMedia** գրասենյակ՝ **Բաղրամյան 18/2, Երեւան 375019, Հայաստան:**
Հեռ. 58-14-89, 54-31-94, Գեւորգ Սահակյանին:
IREX/ProMedia ծրագրի ֆինանսավորումը Հայաստանում իրականացնում է ԱՄՆ-ի Միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID)

ԿՈՐԵԼ Է

Սիսիանի «Նորույթի սրահ» արտադրական կոոպերատիվի կլոր կնիքը:
Համարել անվավեր:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Կոնվերս բանկ» ՓԲԸ-ն հայտարարում է «Արքա» վճարային պլաստիկ քարտի արտաքին տեսքի ձեւավորման մրցույթ: Մրցույթի հաղթողին կտրվի դրամական մրցանակ՝ 300 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ գումարի չափով:
Մրցույթի մասնակիցների աշխատանքների ներկայացման վերջնաժամկետը մարտի 31-ն է:
Մանրամասների համար զանգահարել մարկետինգի կամ պլաստիկ քարտերի բաժիններ՝ 235186 հեռախոսահամարով:

«Անի Տուր» տուրիստական գործակալությունը ապրիլի 27-ից կազմակերպում է 7-10-օրյա շրջագայություններ հետեւյալ երթուղիներով.

7-օրյա՝
Կարս, Անի, Իգդիր, Բայազետ, Նպատ լեռ, Տրդատաքար, Վան, Վարագավանք, Աղթամար կղզի, Խնուս, Էրզրում, Սարիղամիշ:

9–10-օրյա ուղեւորությունների ընթացքում նշված երթուղին կհամալրվի հետեւյալ վայրերով՝
Թալրիզ, Մակու (Թադեի վանք), Նեմրութ լեռ, Բիթլիս, Մուշ (Առաքելոց վանք, Սուլուխի կամուրջ), Սասուն (Գելիեգյուզան, Սեմալ):

Մեր հասցեն՝
Երեւան, Հանրապետության հրապարակ, Միությունների տուն, 79-րդ սենյակ Հեռ. 56-00-08, 57-55-76

Օգտագործե՛ք Ձեզ ընձեռված բացառիկ հնարավորությունը:

ՑԱՎԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Սուրեն Հարությունյանն իր ընտանիքով խոր վշտով հայտնում է սիրելի մոր՝ **ՄԱՐԻԱ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆԻ** մահվան մասին:
Հուղարկավորությունը՝ այսօր, մարտի 12-ին, ժամը 14-ին, Կորյունի առաջին նրբանցքի 11-րդ շենքի բն. 8 հասցեից:

*«**Ազգի**» խմբագրությունը վշտակցում է պրն Սուրեն Հարությունյանին եւ հանգուցյալի բոլոր հարազատներին:*

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 11. 03. 2002 Գինը՝ 100 դրամ